

● Nordvang
Skovvej 4
3760 Gudhjem

BORNHOLMS
REGIONSKOMMUNE

Center for Natur, Miljø, Fritid - Marts 2023

Kolofon: Bornholms Regionskommune; Marts 2023
Journalnummer: 22/29719
Udarbejdet af: Center for Natur, Miljø og Fritid
Sagsbehandler: Helle Thers/Katrine Høst (naturafsnit)
Kortbilag: Geodatastyrelsen

§ 16 b TILLADELSE

til

Nordvang

Skovvej 4, 3760 Gudhjem

Gyldighed

Denne tilladelse meddeles efter § 16 b, stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer.

Tilladelsen gælder fra annonceringsdatoen den 21. marts 2023.

DATABLAD

Titel:	§ 16 b tilladelse til Nordvang
Tilladelsen omfatter:	Produktion af kvæg. Produktionsareal: 1516 m ² fordelt på 8 staldafsnit
Dato for tilladelse:	21. marts 2023
Ejendom/husdyrbrug:	Nordvang, Skovvej 4, 3760 Gudhjem
Matrikelnummer og ejerlav:	Matrikel nr 119 bæ, Østerlarsker m.fl.
Ejendomsnummer:	4000034303
CVR-/P-nummer:	43474065/1028525679
CHR-nummer:	15529
Ejer, ansøger og driftsansvarlig:	Diana Ahlstrøm Boss, c/o Dyndegårdsvej 22, 3700 Rønne
Kontaktoplysninger:	Tlf. 21908813; e-mail: dianaahlstroem@gmail.com
Konsulent:	Elisabeth Falk, Bornholms Landbrug & Fødevarer, Rønnevej 1, 3720 Aakirkeby
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid, Skovløkken 4, Tejn, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf. 5692 0000; e-mail: nmf@brk.dk ; Hjemmeside: www.brk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	3
Indholdsfortegnelse	4
1 Ikke-teknisk resumé	6
2 Tilladelsen med vilkår	7
2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 b, stk. 1.....	7
2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion.....	8
2.3 Vilkår for driften	8
2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald.....	12
2.5 Retsbeskyttelse	12
2.6 Offentlighed	12
2.7 Klagevejledning	12
3 Beliggenhed og planmæssige forhold	14
3.1 Bygninger og faste afstandskrav.....	14
3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet	18
4 Husdyrproduktion og reststoffer	22
4.1 Husdyrhold og staldanlæg	22
5 Ressourceforbrug	27
5.1 Foder og foderopbevaring.....	27
5.2 Vand	28
5.3 Energi.....	28
5.4 Diverse hjælpestoffer	29
6 Reststoffer	30
6.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand	30
6.2 Affald	31
7 Gener fra husdyrbruget	32
7.1 Lugt	32
7.2 Støj og rystelser	35
7.3 Støv	36
7.4 Lys	36
7.5 Fluer og skadedyr	37
7.6 Transport.....	38
8 Ammoniaktab og naturpåvirkning	40
8.1 Ammoniakemission og BAT-krav	40
8.2 Ammoniakdeposition til naturområder	42

9	Mulige driftsforstyrrelser og uheld	47
10	Egenkontrol og dokumentation	50
11	Samlet vurdering	51
12	Bilag	52
	Bilagsoversigt:	52
	Bilag 1. Produktionsareal ansøgt drift	53
	Bilag 2. Beredskabsplan for Nordvang.....	54

1 IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Diana Ahlstrøm Boss har ansøgt om husdyrtilladelse i henhold til husdyrbruglovens § 16 b til at genoptage produktion af kvæg på ejendommen Nordvang, Skovvej 4, 3760 Gudhjem. Der har tidligere været malkekvæg med opdræt på ejendommen.

Baggrunden for ansøgningen er, at man ønsker at blive miljøgodkendt efter ny miljøregulering, således at der kan opdrættes kvæg på bedriften. I første omgang er det planen at have opdræt af malkekvæg. Der er p.t. ikke malkefaciliteter på Nordvang. Der ansøges om at produceres i eksisterende bygninger, hvoraf nogle tidligere har været brugt til stalde til kvæg og svin, og andre har haft andre driftsformål, f.eks. som maskinhus.

Nudrift udgør 0 m² og ansøgt drift omfatter et samlet produktionsareal 1.516 m².

Der ansøges ikke om at bygge nye staldbygninger eller opbevaringsanlæg.

Der søges om flexproduktion, og derfor kan antallet og sammensætningen af kvæg på Nordvang varierer indenfor det lovmæssige arealkrav til opstaldning.

Flydende husdyrgødningen fra produktionen opbevares i den eksisterende gyllebeholder på ejendommen. Dybstrøelse opbevares på møddingsplads, i markstak, køres direkte ud fra staldene til udbringning på dyrkningsarealerne, eller bruges som flydelag i gylletank. Der er et forholdsvis lille produktionsareal med fast drænet gulv med ajlerille – resten af produktionsarealet er dybstrøelsesareal.

Ansøgningen er indgivet i henhold til husdyrbruglovens § 16 b og er indsendt til Bornholms Regionskommune gennem det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 236461).

Staldene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed og naboskel.

I ansøgningen er der foretaget beregninger der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem staldene og omkringboende overholdes.

På baggrund af ejendommens beliggenhed og beskrivelsen af driften forventes produktionen desuden ikke at forårsage væsentlige gener for naboer og forbipasserende i form af støv, støj og rystelser, lys, transport eller forekomst af skadedyr. Tilsvarende vurderes husdyrbrugets brug af ressourcer (herunder foder, energi og vand) samt håndtering af reststoffer (herunder affald og spildevand) ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af den samlede ammoniakudledning fra produktionen og dennes påvirkning af omkringliggende naturområder. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil forårsage væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturområder i området.

Ammoniakudledningen fra husdyrbruget må ikke overskride et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Den ansøgte husdyrproduktion opfylder dette krav, idet kostalde er indrettet med skrabere og afløb.

I tilladelsen er der redegjort for de miljømæssige konsekvenser af det ansøgte og husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakudledningen til omgivelserne.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler, og at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet eller omkringboende, som dette er defineret i husdyrbrugloven. Kommunen vurderer desuden, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

2 TILLADELSEN MED VILKÅR

I dette afsnit beskrives den ansøgte produktion og baggrunden for den meddelte afgørelse om tilladelse med tilhørende vilkår for driften. Desuden beskrives en række juridiske forhold ved tilladelsen, samt hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

2.1 Afgørelse om tilladelse efter § 16 b, stk. 1

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har vurderet, at der i henhold til de gældende regler¹ kan meddeles tilladelse til kvægproduktion på husdyrbruget Nordvang, Skovvej 4, 3760 Gudhjem, matr.nr. 119bæ Østerlarsker m.fl. Tilladelsen omfatter flexproduktion af kvæg i det eksisterende staldanlæg inkl. gødningsopbevaringsanlæg og øvrige driftsbygninger. Det samlede produktionsareal udgør 1.516 m².

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er projektet omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra husdyrbruget beregnes til mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Tilladelsen meddeles derfor efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1.

Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen, bilag og øvrigt materiale fremsendt af ansøgers konsulent. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering – se de følgende afsnit 3 - 10.

Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med de stillede vilkår i nedenstående Afsnit 0 og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning også i de tilfælde, hvor disse regler er skærpende i forhold til denne tilladelse. Vilkårene er gældende fra det tidspunkt, hvor tilladelsen tages i brug, med mindre andet fremgår af tilladelsen.

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, er der redegjort for og stillet krav til husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques) til reduktion af ammoniakemissionen.

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved godkendelse af kvægproduktion på Nordvang efter stipladsmodellen i forhold til den nuværende lovlige produktion på Nordvang (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab, når vilkårene i denne miljøtilladelse og de gældende regler på området overholdes.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med senere ændringer, tilhørende bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 760 af 30. juli 2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Desuden bekendtgørelse nr. 1595 af 06. december 2018 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

2.2 Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion

På ejendommen Nordvang, Skovvej 4, 3760 Gudhjem matr.nr. 119bæ Østerlarsker m.fl. ønskes kvægproduktionen godkendt efter den nye husdyrregulering. Der foretages ingen udvendige ændringer, men nye arealer inddrages til produktionsareal i eksisterende staldbygninger.

Husdyrgødningen er kvæggylle, som opbevares i ejendommens gyllebeholder, forbeholder samt gyllekanaler.

På Nordvang er der i ansøgt drift kvægproduktion på et produktionsareal på i alt 1.516 m².

Produktionen ønskes godkendt efter den nye husdyrregulering (stipladsmodellen). Tilladelsen omfatter p.t. opdræt af kvier til mælkeproduktion. Der tillades flexproduktion af kvæg i det ansøgte staldanlæg inkl. gødningsopbevaringsanlæg og øvrige driftsbygninger. Dvs. at der lovligt kan opstaldes malkekøer, opdræt, kalve, ammekøer eller ungtyre - så længe at de lovlige arealkrav til opstaldning af kvæg overholdes, og så længe at kvæget kun opstaldes på de produktionsarealer, som der gives tilladelse til.

Der forekommer ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har modtaget ansøgningen om miljøtilladelse til Nordvang gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) første gang den 1. december 2022 (skema nr. 236461). Kommunen har afgjort sagen på baggrund af version 1 af ansøgningskemaet.

Produktionen på Nordvang er ikke teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre produktioner, hvorfor denne miljøtilladelse alene omfatter Nordvang.

2.3 Vilkår for driften

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som der henvises til i de relevante afsnit under "kommunens vurdering" i miljøredegørelsen. Vilkårene er krav, som stilles for at fastholde forudsætningerne for tilladelsen og, som er med til at sikre, at der ikke opstår væsentlig virkning på miljøet eller væsentlige gener.

Husdyrbruget skal altid leve op til de generelle regler for husdyrbrug og håndtering af husdyrgødning fastsat i love og bekendtgørelser, også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Tilladelsen indeholder desuden vilkår, som skal sikre, at Bornholms Regionskommune holdes informeret om ændringer i ejerforhold eller hvem, der er driftsansvarlig for husdyrbruget. Da kommunen skal vurdere om evt. planer om ændringer på husdyrbruget udløser krav om tillæg til tilladelsen, stilles desuden vilkår om anmeldelse før igangsætning.

2.3.1 Indretning og drift

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne tilladelsens vilkår.

2.3.2 Information om ændringer

4. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.

5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til tilladelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

2.3.3 Produktionsarealets størrelse i m² staldsystemer, dyretyper (+ evt. teknologi)

6. Husdyrbrugets stalde og produktionsarealer skal indrettes i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Produktionsareal (m ²)
Bygning 1 Kostald	Sengestald med fast gulv, skraber og ajledræn	Alle kvæg (flex-gruppe)	352
Bygning 2 Høns	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	72
Bygning 3 Sostald	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	160
Bygning 4 Slagtesvine- stald	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	126
Bygning 5 Klimastald	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	144
Bygning 6 Roehus	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	161
Bygning 7 Ny maskinlænge	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	239
Bygning 8 gl. maskinlænge	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	262
I alt			1516

2.3.4 Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødningstyper og m² overfladeareal)

7. Gødningstype, miljøteknologi og overfladeareal skal være i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Beholder	Gødningstype	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)
Eksisterende gyllebeholder ca. 1100 m ³	Flydende	Ingen	284
Møddingsplads	Fast	Ingen	250

2.3.5 Håndtering af husdyrgødning

8. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.
9. Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres: internt regnskab fra driften, som dokumenterer flytning/udbringning af gylle, skal opbevares sammen med logbogen på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

10. Der skal føres logbog, hvori tidspunkter der udbringes dybstrøelsen, og angivelse af stalde for direkte udbringning af dybstrøelse.

Faktura fra biogasanlæg eller internt regnskab fra driften, som dokumenterer afhentning/udbringning af gylle, skal opbevares sammen med logbogen på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende

2.3.6 Ammoniakreducerende virkemidler (optaget på MST's teknologiliste)

Staldindretning

11. Staldene på Nordvang skal indrettes som angivet herunder i forhold staldsystem og gulvtype, og dyretypen ligeledes som angivet i tabellen.

Staldafsnit	Dyretype, staldsystem og gulvtype
Kvægstald 1,3,4,5,6,7,8	Alle kvæg(flexgruppe)
	Dybstrøelse Sengestald med fast skrabet gulv og ajledræn
Kvægstald 2	Alle kvæg (flexgruppe) Sengestald med fast skrabet gulv og ajledræn

2.3.7 Affald

12. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
13. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
14. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

2.3.8 Lugt

15. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
16. Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for tilladelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

2.3.9 Støjkluder

17. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

18. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
19. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
20. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at grænseværdierne ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

2.3.10 2.3.8 Vilkår vedr. støv

21. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal

2.3.11 Vilkår vedr. skadedyr

22. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på ejendommen som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrsguiden (www.dpil.dk).
23. Ved eventuelle fluegener hos naboer skal bekæmpelse foretages på tilsynsmyndighedens forlangende og efter en forudgående godkendt plan.
24. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levedmuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

2.3.12 Vilkår vedr. oplag af olie

25. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
26. Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtag.
27. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
28. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

2.3.13 Uheld og risici

29. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
30. Der skal foreligge en beredskabsplan for Nordvang, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på husdyrbruget og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.

31. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

2.4 Gyldighed – udnyttelse og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelses meddelelse (dvs. den 21. marts 2029), jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del. Da denne tilladelse ikke omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når det konstateres, at det tilladte faktisk er gennemført inden fristens udløb, jf. § 54, stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Hvis den udnyttede tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Hvis tilladelsens vilkår ikke efterleves, eller de øvrige forudsætninger for tilladelsen ikke er opfyldt, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

2.5 Retsbeskyttelse

Med denne tilladelse følger 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 21. marts 2031.

Tilladelser efter § 16 b skal ikke revurderes. Dog kan tilsynsmyndigheden i henhold til husdyrbruglovens § 39 meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening, eller nedlægge forbud mod fortsat drift, hvis forureningen ikke kan nedbringes. Påbud eller forbud efter § 39 må ikke meddeles, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

2.6 Offentlighed

Naboorientering og partshøring

Bornholms Regionskommune har den 22. februar 2023 sendt skriftlig orientering om ansøgningen om § 16 b tilladelse til Nordvang / udkast til § 16 b tilladelse til Nordvang til ejere af ejendomme, som matrikulært grænser op til Nordvangs matrikler.

Udkast til afgørelse om § 16 b tilladelse til Nordvang blev desuden sendt i partshøring til ansøger og dennes konsulent samt til ejere og lejere af boliger, der ligger inden for konsekvenszonen for lugt beregnet i husdyrgodkendelse.dk til 292 meter fra et vægtet lugtcentrum for anlægget.

Der blev givet en frist på 3 uger fra 22. februar 2023 til 15. marts 2023 til at kommentere ansøgningen/udkastet. Kommunen modtog ingen skriftlig bemærkninger som følge af den gennemførte høring.

Offentliggørelse

Tilladelsen er den 21. marts 2023 offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside <https://www.brk.dk/Sider/Forside.aspx>. Samtidig er en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har anmodet om underretning i henhold til husdyrbruglovens §§ 61 eller 62, samt klageberettigede myndigheder, organisationer og råd blevet orienteret om afgørelsen.

2.7 Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Endvidere kan en række myndigheder og råd samt lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

Klagefristen udløber den 18. april 2023, dvs. 4 uger fra den 21. marts 2023, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du sende klagen digitalt gennem Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal, inden klagefristen udløber. Links til klageportalen findes på hjemmesiden for Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk> eller på www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på klageportalen med NemID. Klagen skrives direkte i klageportalen, og det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Bornholms Regionskommune via klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Kommunen videresender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om du kan fritages.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder og organisationer) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker online i forbindelse med indgivelse af klagen via klageportalen. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af klagefristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

3 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette afsnit beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier.

3.1 Bygninger og faste afstandskrav

Beskrivelse

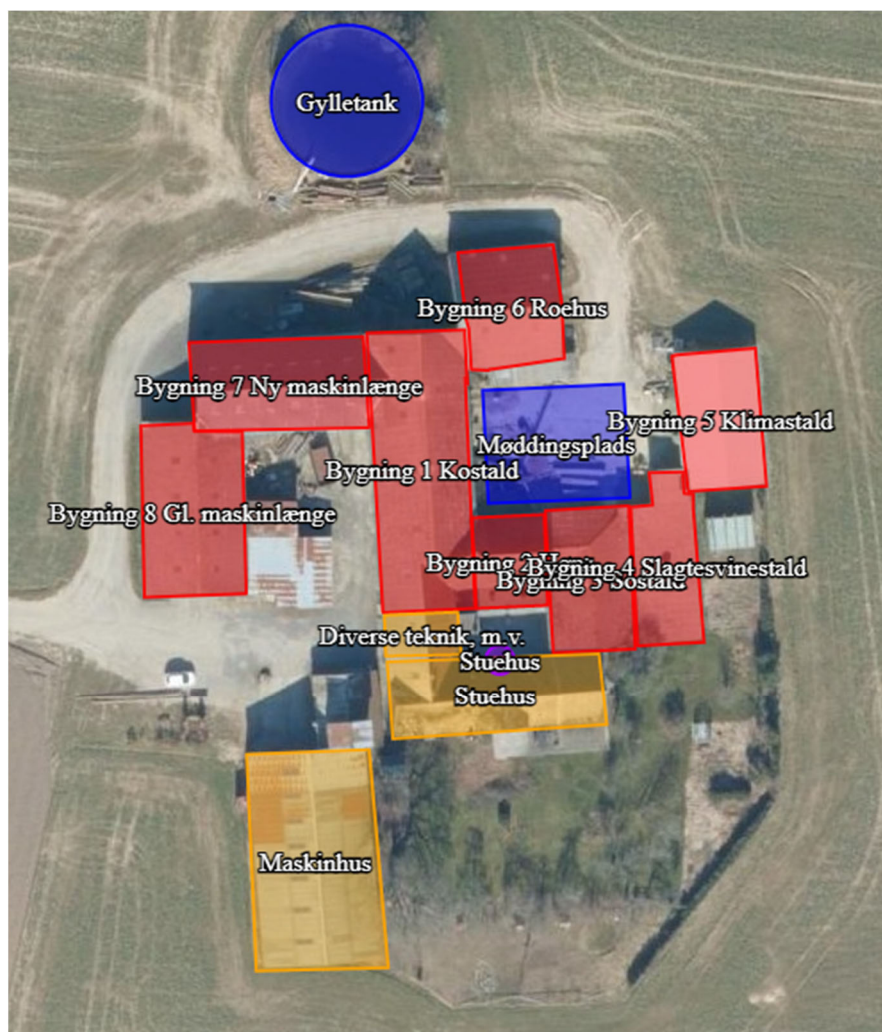
Beskrivelse af eksisterende bygninger

Det eksisterende bygningsanlæg på ejendommen består af stuehus, maskinlade, og diverse stald- og driftsbygninger som ansøges brugt til opstaldning af kvæg fremover. Desuden gyllebeholder og møddingsplads.

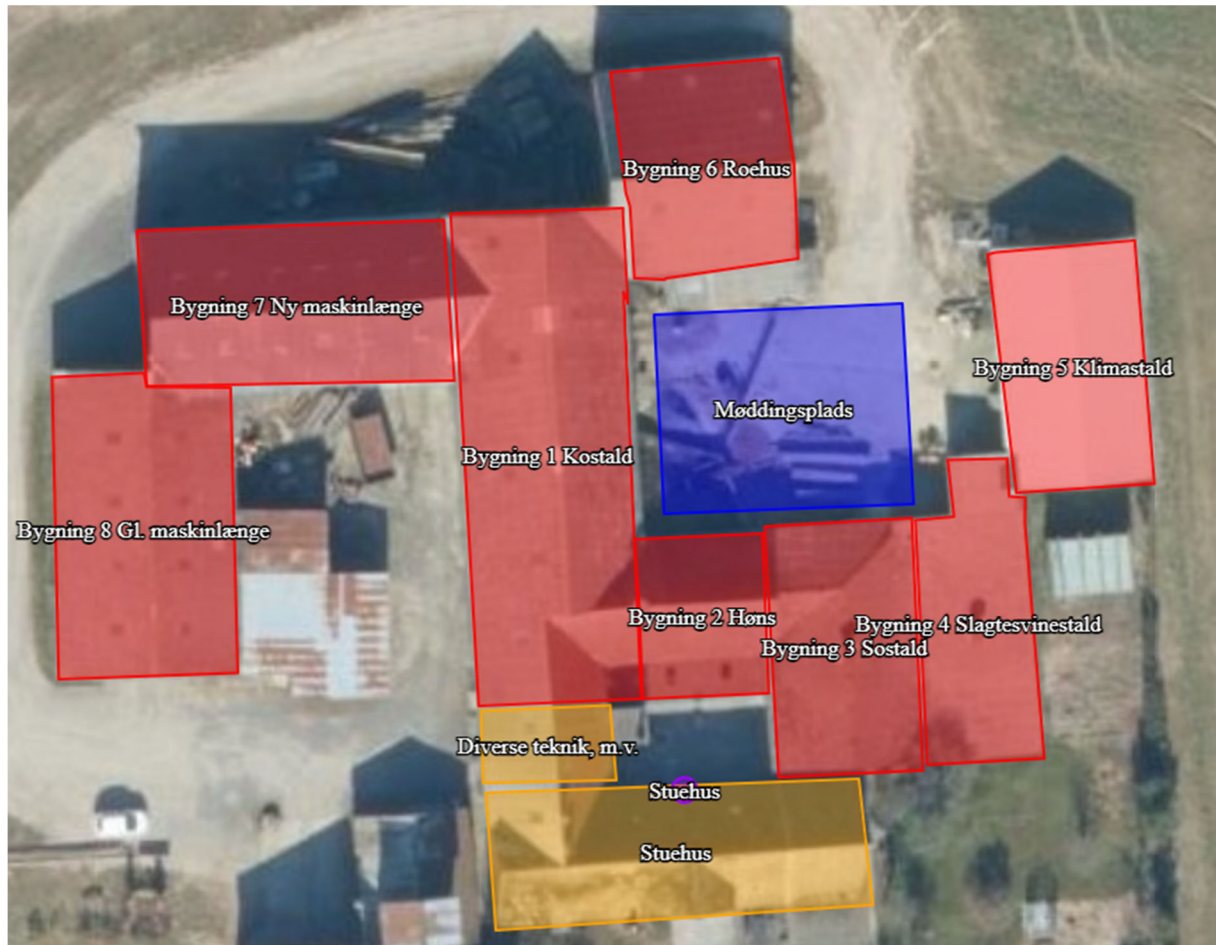
I 8-års drift og nudrift er der ikke opstaldet husdyr på Nordvang. Der har tidligere været malkekvæg og slagtesvin på ejendommen.

Der er ikke udvendige bygningsmæssige ændringer i forhold til det eksisterende bygningsanlæg.

Figur 1. Eksisterende og ansøgt bygningsanlæg på Nordvang

Figur 1b Ansøgte staldanlæg på Nordvang.

Figur 2. Skråfoto Nordvang med omgivelser (hvidt kryds angiver Nordvang). Skråfoto, som indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering – foto fra 10. maj 2021.#

Afstandskrav i henhold til §§ 6 og 7 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning

Nordvang er beliggende i landzone og lokaliseret cirka 4,7 km sydvest for byzonen til Gudhjem. Nærmeste samlede bebyggelse er Østerlars, som er lokaliseret ca. 2,3 km sydøst for ejendommen. Den nærmeste nabo uden for samlet bebyggelse uden landbrugspligt er Egeskovvej 4, som er beliggende cirka 175 meter sydøst for Nordvang.

Øvrige generelle afstandskrav er opfyldt. I området omkring Nordvang er der ingen områder i landzone, som i lokalplaner er udlagt til boligformål, blandet bolig.

Der er udlagt et område omkring Bornholms Middelaldercenter, som der er udarbejdet en lokalplan for. Der er cirka 2,5 km til dette område fra Nordvang.

Afstandskrav i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

Ved placering af nye stalde, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg eller ved væsentlige til eller ombygninger af eksisterende anlæg skal følgende afstandskrav overholdes:

Naturbeskyttelsesloven indeholder en generel beskyttelse af en række markante landskabselementer. Naturbeskyttelsesloven indeholder desuden forbud mod at ændre tilstanden inden for de beskyttede naturtyper (§ 3 områder), herunder bebyggelse af arealerne. Museumsloven indeholder et forbud mod ændring af sten- og jorddiger samt selve fortidsmindet.

Afstand til ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m): der er 30 m eller mere fra Nordvangs driftsbygninger til nærmeste boring, som ligger syd for Nordvang.

Afstand til almene vandforsyningsanlæg (50 m): ca. 3,2 km øst for Nordvang ligger Østerlars Vandværk.

Afstand til vandløb, søer og dræn (15 m): der er ca. 85 m fra nærmeste stald til nærmeste sø (Sø Ø). Der er 125 m fra eksisterende gylletank til nærmeste sø (Sø Ø).

Der er ca. 300 m eller mere fra eksisterende gyllebeholder og til nærmeste åbne vandløb/grøft ved Rø Plantage.

Afstand til offentlig vej og privat fællesvej (15 m): Nærmeste offentlige vej, Skovvej, ligger ca. 190 m eller mere vest for Nordvang.

Afstand til levnedsmiddelvirksomhed (25 m): Der er ingen levnedsmiddelvirksomheder i nærheden af Nordvang.

Afstand til beboelse på samme ejendom (15 m): Stuehuset på Nordvang ligger i tilknytning til det eksisterende staldanlæg, som det er sammen bygget med. Der bygges ikke nyt – og det formodes at afstandskravet er uden betydning for eksisterende bygninger.

Afstand til naboskel (30 m): Der er ca. 145 m eller mere fra nærmeste staldbygning til nærmeste nabobeboelse (Egeskovvej 4).

Der er ca. 75 m eller mere til nærmeste naboskel fra driftsbygningerne på Nordvang.

Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning - afstand til åbne vandløb og søer over 100 m² (100 m): Der bygges ikke nye beholdere til opbevaring af gylle. Den eksisterende gyllebeholder ligger 125 m fra nærmeste sø (Sø Ø).

Husdyrbruglovens krav til mindsteafstande til nabobeboelser, boligområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, egen beboelse og skel gælder udover ved etablering også ved udvidelse og ændring af stalde og gødningsopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening. Opmålingerne, som fremgår af nedenstående tabel 1 og 2, er derfor foretaget til nærmeste staldafsnit, da ansøgningen omfatter mulighed for at flekse mellem de forskellige kvæggrupper, hvilket kan betyde en ændring i bl.a. lugt- og ammoniakemissionen. Tilsvarende er afstande til kategori 1- og kategori 2-natur målt til nærmeste staldbygning, selvom kravet i husdyrbruglovens § 7 kun gælder ved etablering, udvidelse og ændring af anlæg.

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 6 og § 7

Nærmeste...	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 6 og § 7 i husdyrbrugloven)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Eksisterende og fremtidig byzone ved Gudhjem, Østerlarsker)	Ca. 4,7 km	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål o. lign. (Lokalplan 08-02, Østerlarsker)	Ca. 2,5 km	50 m
Nabobeboelse (Egeskovvej 4)	145 m	50 m
Ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder, kategori 1 (Kortlagt habitatnatur i Stavsdal Plantage v Stavsalsvej i Natura 2000-området "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne")	Ca. 2,3 km	10 m
Ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder, kategori 2 (Beskyttede overdrev "Kokkeløkken" nord for Nordvang)	Ca. 1,3 km	10 m

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 8

Nærmeste...	Afstand fra nærmeste staldbygning	Afstandskrav (jf. § 8 i husdyrbrugloven)
Ikke almene vandforsyningsanlæg (enkeltindvinder)	.30 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (vandværk/boring)	Ca. 3,2 km	50 m
Vandløb og dræn	300 m	15 m (100 m*)
Søer > 100 m ²	Ca. 85 m fra staldbygning og ca. 125 m fra gyllebeholder	15 m (100 m*)
Offentlig vej og privat fællesvej	190 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	25 m
Beboelse på ejendommen (afstand fra nyt staldafsnit i eksisterende bygning)	Eksisterende bygninger	15 m
Naboskel (fra nyt staldafsnit i eksisterende bygning til naboskel mod syd)	75 m	30 m

* Afstandskrav fra gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning til åbne vandløb og til søer større end 100 m².

Kommunens vurdering

Det fremgår af §8 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning, at for hvert enkelt nybyggeri af stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilageopbevaringsanlæg skal det kontrolleres, om husdyrgodkendelseslovens § 8, stk. 1, er overholdt. Reglen gælder kun nybyggeri og anlæg, der undergives væsentlige til- eller ombygninger, herunder f.eks. ombygning fra ko- til svinestald. Reglen gælder ikke ved reparation eller renovering af eksisterende anlæg.

Idet der er tale om ændring inde eksisterende stalde og der ikke foretages ændringer er afstandskravet opfyldt.

Bornholms Regionskommune konstaterer, at staldene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed og naboskel.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

3.2 Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet

Beskrivelse

Landskabeligt er Nordvang placeret for enden af en kort privat vej, som grænser op til Skovvej, der er en offentlig vej.

Lokalisering i forhold til byggelinjer:

- Nordvang ligger i særligt værdifuldt landbrugsområde. Vest, nord og syd for Nordvang ligger arealer udpeget som økologiske forbindelser
- Kirkebyggelinie: nærmeste kirkebyggelinie er udlagt omkring Østerlars Kirke, som ligger ca. 2,7 km øst for Nordvang.
- Strandbeskyttelseslinje: Ejendommen er ikke beliggende i nærheden af strandbeskyttelseslinje.
- Klitfredningslinje: Der er ikke udlagt klitfredningslinjer på Bornholm.
- Skovbyggelinie: Nordvang ligger op til og delvis indenfor skovbyggelinie (mod vest ved Rø Plantage). Det har ikke praktisk betydning, da driftsbygninger, som er erhvervsmæssigt nødvendige, kan opføres.
- Skovrejsningsområde: Nordvang ligger ikke i område, hvor skovrejsning er ønsket eller uønsket. Skovrejsning er ifølge kommuneplan uønsket på mange arealer nord, øst og syd for Nordvang. Nærmeste skovrejsningsområde er lokaliseret ca. 400 m syd for Nordvang, og 600 m nord for Nordvang.
- Sø- og åbeskyttelseslinje: Nærmeste sø og/eller åbeskyttelseslinje er ca. 960 m nordvest for Nordvang omkring Borgedalssøen i Rø Plantage.
- Vejbyggelinje: Der er ingen vejbyggelinjer op til Nordvangs bygninger. Generelle afstandskrav til vej er 15 m.
- Fredede områder: Nærmeste fredede områder er Kokkeløkken ca. 970 m nord for Nordvang.
- Fortidsmindebeskyttelseslinje: Der er ca. 1,1 km til nærmeste fortidsminde og -beskyttelseslinie vest for Nordvang i Rø Plantage.
- Beskyttede jord- eller stendiger: De nærmeste beskyttede diger er i matrikel 119bæ's naboskel mod øst, ca. 220 m fra Nordvangs bygninger. Disse stendiger vil ikke blive berørt af godkendelsen.
- Beskyttet naturområder (§ 3 områder): ca. 500 m syd for Nordvang ligger et §3- beskyttet overdrev. Indenfor ca. 600 m fra Nordvang ligger 11 §3-beskyttede søer.
- Nærmeste kat 2 natur er et overdrev (Kokkeløkken) ca. 1,3 km nordøst for Nordvang.

- Habitatområder: Nærmeste habitatområde ved Nordvang er Habitatområde 162 (Almindingen, Paradisbakkerne og Ølene). Nærmeste habitat-naturtype i habitatområdet 162 ligger ca. 2,4 km syd for Nordvang.

Yderligere beskrivelse og vurdering af beliggenheden ift. ammoniakfølsom natur findes i afsnit 8.2

Særligt værdifuldt landbrugsområde: Området omkring Nordvang er i Bornholms Regionskommunes Kommuneplan 2020 udpeget som "Særligt værdifulde landbrugsområde", der skal forbeholdes anvendelse til landbrugsproduktion. Almindelig landbrugsdrift kan normalt ske uden rådighedsindskrænkninger med respekt for de miljømæssige regler for landbrugsdrift, husdyrhold mm. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Kystnærhedszone: Nordvang er ikke-beliggende inden for kystnærhedszonen, som løber 3 km fra kysten, og hele øen rundt.

Råstofinteresser: Nærmeste råstofområde ligger vest for Rø Plantage, ca. 3,4 km vest for Nordvang.

Drikkevandsinteresser: Nordvang ligger i område med drikkevandsinteresser.

Interesseområde (natur, landskab og økologiske forbindelser): Ifølge kommuneplan 2020 er der vest, nord og syd for Nordvang arealer udpeget som økologiske forbindelser.

Kulturmiljøområde: Nordvang ligger ifølge Kommuneplan 2020 ikke indenfor kulturmiljøer med kulturhistoriske interesser.

Geologiske interesser: Ifølge kommuneplan 2020 ligger Nordvang ikke i et område med geologiske interesser.

Rekreative interesser: Ansøger er ikke bekendt med at Nordvang ligger i område med rekreative interesser. Nordvang ligger nær Rø Plantage, som ifølge Kommuneplan 2020 er et område, hvor ferie- og fritidslivet (natur og friluftsliv) skal understøttes og udvikles. Højlyngsstien går igennem Rø Plantage.

Kulturarvsareal: Nordvang ligger ikke i, eller i nærheden af, kulturarvsareal.

Bygningsanlægget på Nordvang er beliggende uden for alle byggelinjer og andre relevante udpegninger som angivet i nedenstående tabel 3.

Tabel 2 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Nærmeste...	Afstand fra nærmeste bygning	Berøres Nordvang?
Skovbyggelinje (300 m) Nordvang ligger delvis indenfor	0 m	Nej*
Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m) Vest for Nordvang i Rø Plantage	Ca. 1,1 km	Nej
Strandbeskyttelseslinje (300 m) Syd for Gudhjem, nordøst for Nordvang	Over 5 km	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje (150 m) Borgedals Sø, nordvest for Nordvang.	Ca. 960 m	Nej

Kirkebyggelinje Østerlars Kirke, øst for Nordvang	Ca. 2,7 km	Nej
Vejbyggelinje Stavsdalsvej, syd for Nordvang	Ca. 2 km	Nej
Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000 Syd for Nordvang, ved Årsballe	Ca. 2,4 km	Nej
Beskyttede naturområder (§ 3-områder)	Ca. 75 m mod øst (sø) Ca. 500 m mod syd (overdrev)	Nej
Lavbundsområder Syd for Nordvang ved Stavsdalsvej. Ifølge Kommuneplan 2020	Ca. 1,3 km	Nej
Fredede områder Overdrev nord for Nordvang, "Kokkeløkken"	Ca. 970 m	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger (som er registreret) Øst for Nordvang	Ca. 220 m	Nej

*Skovbyggelinje har ikke betydning for bygninger og anlæg, der etableres på landbrug, og som er erhvervsmæssigt nødvendige.

Bygningernes udtryk i landskabet

Der foretages ingen ydre bygningsmæssige ændringer af de eksisterende bygninger i forbindelse med overgangen til den nye husdyrregulering (stipladsmodellen).

Landskabeligt er Nordvang placeret for enden af en kort privat vej, som grænser op til Skovvej, der er en offentlig vej.

Nordvang ligger tæt på skov og varierende landskabselementer; umiddelbart vest og nord for Nordvang ligger Rø Plantage, som danner en bred og næsten omfavnende ryg/baggrund til Nordvang. Der er ca. 300 m fra Nordvang til Rø Plantage. Øst for Nordvang ligger andre mindre ejendomme og spredt bevoksning. Mod syd ligger Lærkesøerne og mindre private skove, og ca. 2,4 km mod syd starter Bornholms største skov Almindingen, som er et Natura 2000-område. Nordvang ligger centralt placeret på sammenhængende matrikel, og med dyrkede marker omkring sig. Nærmeste nabo er ca. 160 m øst for Nordvang.

Stuehuset er opført med rødmalede vægge, bindingsværk mod haven, og med skifer-/eternittag i mørkegrå. De oprindelige produktionsbygninger på den firlængede ejendom er delvis bevaret, og nyere tilbygninger er opført. Driftsbygningerne er sammenhængende med hinanden og med stuehuset. Haven ligger syd. Derudover er det ikke beplantet i større stil, men fordi Rø Plantage ligger så tæt på Nordvang, virker ejendommen ikke "bar", men som ét landskabselement i et varierende bevokset landskab.

Rø Plantage er kuperet med "bjerge" og dale. Plantagen er opstået ved tilplantning af Højlyngen; efter en lov i 1842 blev det bestemt, at der på statens udmarksarealer skulle indtages en del til skovplantning. I årene fra 1865 til 1874 blev lyngen brudt, og området tilsået med en blanding af Rødgran, Skovfyr, Lærk og Birk. Nordvang ligger på kanten af Rø Plantage og det gamle højlyngsområde. Nordvang ligger i et forholdsvis fladt område i morænelandskabet fra sidste istid, med kuperede landskaber mod vest (Rø Plantage med Borgedalen) og øst (området ved Lærkesøerne). Indenfor en afstand af ca. 500 m fra Nordvang ligger 11 beskyttede søer.

Ejendommen er omgivet af åbne marker, som mod vest afgrænses af Skovvej.

Ejendommen kan ses fra Skovvej, som er en mindre sognevej. Ejendommen kan ikke ses fra den større Stavsdalsvej mod syd.

Figur 3 Nordvang set fra Skovvej – set mod øst. Cowi vejfoto 30. maj 2022.#

Figur 4 Nordvang set fra Egeskovvej – set mod nord (knap synlig). Cowi vejfoto 30. maj 2022.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt i forhold til det eksisterende staldanlæg mv på Nordvang.

Bornholms Regionskommune vurderer, at projektet ikke er i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. placering i landskabet.

4 HUSDYRPRODUKTION OG RESTSTOFFER

I dette afsnit beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning inkl. ventilation og rengøring, samt produktion og håndtering af husdyrgødning, spildevand og affald.

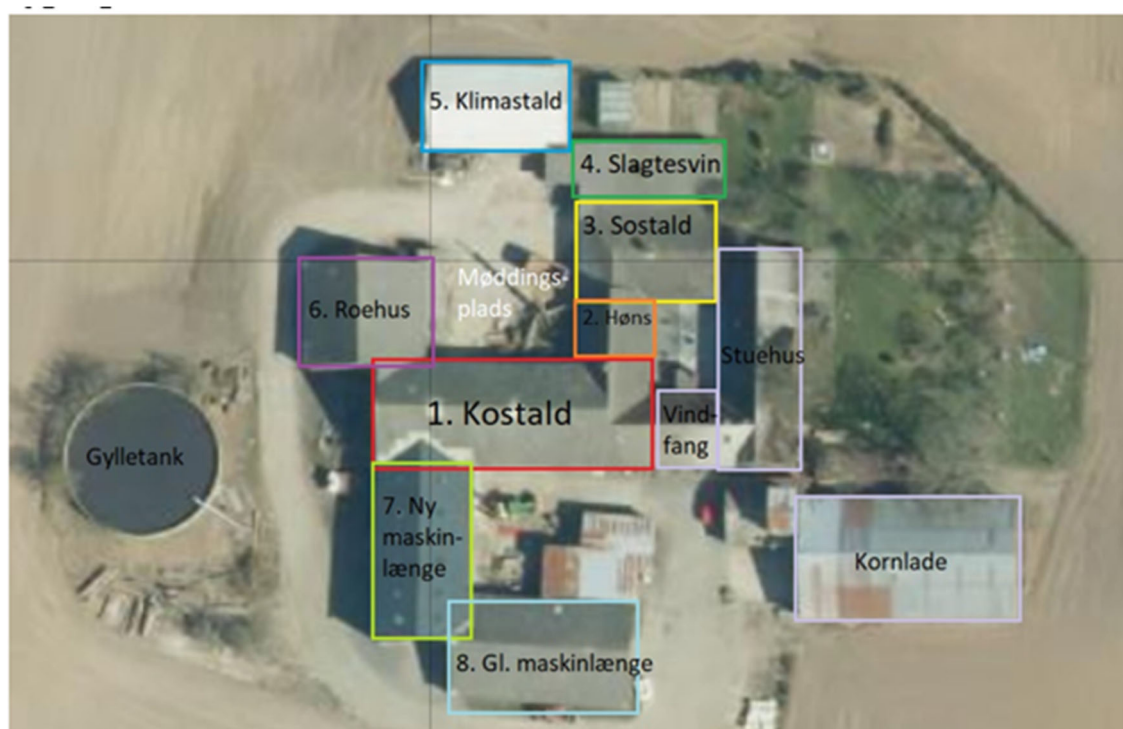
4.1 Husdyrhold og staldanlæg

Beskrivelse

Staldanlægget på Nordvang anvendes i nudrift ikke til dyr, men der har tidligere været både slagtesvin og malkekvæg på ejendommen.

Beskrivelse af bygningerne:

Herunder vises en oversigt over ejendommen med numrene på de, i følgende tekst, omtalte bygninger.

Bygning 1 "Kostald": den tidligere kostald er muret op med gule mursten. Siden der ses fra gården/stuehuset er malet rød og grøn. Den har et ældre gråt eternittag. Indvendig er opsat trælofter og der er derfor halmloft på bygningen. Benhøjden er 2,5 meter, og taghældningen er 30°. Bygningens indvendige mål er 32 meter lang og 11 meter bred. Der er intet lys udvendig på bygningen, og indvendig er den lyst op af 9 almindelige lysstofrør, 2 små glaskupler med almindelige pærer samt 26 store vinduer. Bygningen skal i fremtiden laves om til senge-stald med fast gulv med skraber og ajledræn (gylle), og der skal opstaldes kvier og tyrekalve.

Bygning 2 "Høns": er en ældre del af den gamle kostald, og udvendig del af denne bygning er derfor som bygning 1, kostalden. Indvendig er der 2,1 meter til loftet. Indvendige mål er 7,6 meter bred og 9,4 meter lang. Bygningen er oplyst indvendig af 8 vinduer som giver naturligt lys, samt 3 lysstofrør og 7 ældre glaskupler med almindelige pærer. Her skal opstaldes yngre tyrekalve og kvier på dybstrøelse.

Bygning 3 "Sostald": er opmuret med gule mursten. Gavlen ud mod haven og gårdspladsen (de to sider der støder op til stuehuset) er malet røde og grønne. Indvendige mål er 10 meter bred og 16 meter lang. Bygning

gen er isoleret og loftet er af grå ståltrapez plader. Udvendig er der eternittag og taghældningen er 8 grader. Bygningen har intet lys udvendig, og er indvendig oplyst af 6 lysstofrør og 7 vinduer som giver naturligt lysindfald. Bygningen skal senere anvendes til kvier og tyrekalve på dybstrøelse.

Bygning 4 "Slagtesvinestald": er ligeledes en opmuret bygning i gule mursten og malet rød og grøn på siden og gavlen ud mod haven. Indvendigt måler den 7,8 meter i bredden og 16,1 meter i længden. Taget er af grå eternit og bygningen er isoleret. Taghældningen er også her 8 grader. Bygningen er lyst op af 6 lysstofrør og 5 vinduer som giver naturligt lys. På gavlen ud mod møddingen er bygget et lille forrum (3,1x3,1 meter), og her sidder en udvendig lampe. I forrummet skal der ikke gå dyr, men den gamle svinestald skal benyttes af tyrekalve fra 14 dage til ca. 6 måneder. Disse opstaldes på dybstrøelse.

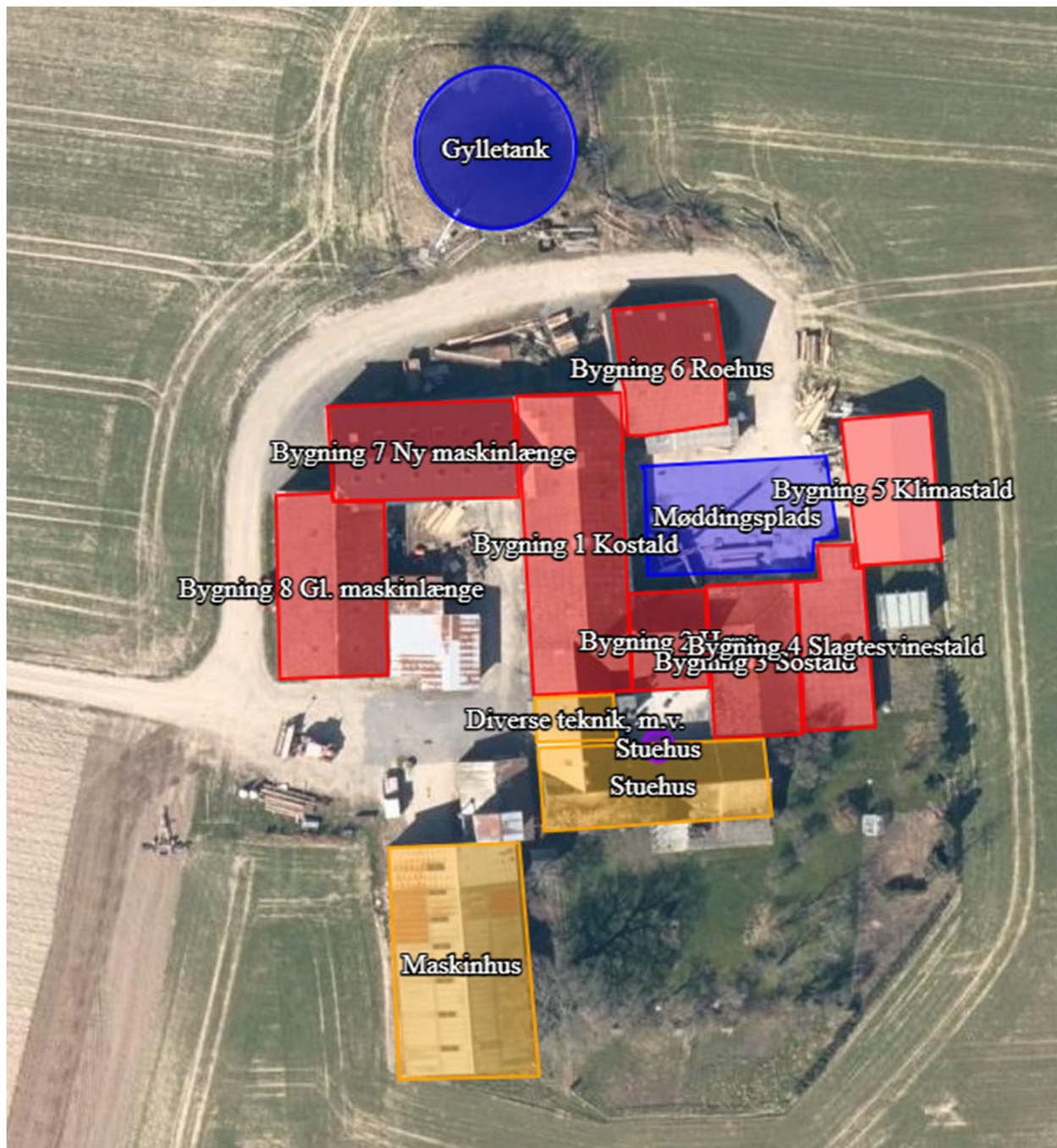
Bygning 5 "Klimastald": bygningen er ligeledes muret op med gule mursten, og herefter malet rød hele vejen rundt. Indvendigt måler den 9 meter i bredden og 16 meter i længden, og er 2,2 i benhøjde samt 2,8 meter til kippen. Taget er af lyse ståltrapez plader og hælder 15 grader. Indvendig er loftet af træ. Bygningen har intet lys på ydersiden, men er indvendig lyst op af 6 lysstofrør samt 7 vinduer. Stalden skal bruges til tyre og kvier som skal opstaldes på dybstrøelse.

Bygning 6 "Roehus": er muret op i gule mursten, og malet rødt og grønt på de 3 sider, der ikke vender ud mod møddingen. Indvendig er den bygget op af lecablokke. Den er med synlige stålspær og gråt eternittag. I gavlen er en stor rulleport. Bygningens indvendige mål er 13,3 meter bred og 12,1 meter dyb med et fald på 60 cm i alt på gulvet. Taghældningen er 35°. Stalden er lyst op af 2 lysstofrør samt 3 lysplader i taget. Bygningen skal bruges til opstaldning af kvier på dybstrøelse.

Bygning 7 "Ny maskinlænge": er bygget op af træspær og grå ståltrapezplader. Denne er rød og grøn hele vejen rundt. I gavlen er en stor rulleport. Bygningen måler indvendigt 11 x 21,7 meter, benhøjden er 3,7 meter og højden til kip er 6,3 meter. Taghældningen er 25°. Bunden er lavet af vejfyld (altså ikke støbt bund). 12 lysplader i taget giver et godt, naturligt lysindfald i bygningen, og indvendig i gavlen sidder desuden 1 LED spot. Bygningen bruges i øjeblikket som maskinhus, men skal muligvis bruges til opstaldning af kvier i fremtiden. I så fald skal der støbes bund og laves afløb til gyllebeholder først.

Bygning 8 "Gl. maskinlænge": er bygget af stålspær samt grå ståltrapezplader og malet rød og grøn. Den måler indvendigt 12,3 x 21,3 meter. Benhøjden er 2,7 meter og højden til kip er 5,6 meter. Taghældningen er 25°. Maskinlængen er bygget sammen med den nye maskinlænge, og der er derfor et indhak på den bagerste gavl på 1,4x6,1 meter (og derfor bliver den gamle maskinlænge 8,5 m² mindre). Taget består af 6 lysplader som giver naturligt lysindfald, og der er opsat 1 LED spot over porten. Bunden er som i den nye maskinlænge, og altså ikke støbt. I øjeblikket bruges denne til maskiner, men i fremtiden skal den muligvis bruges til opstaldning af kvier, og her skal der ligeledes støbes bund og laves afløb til gyllebeholder først.

Figur 5. Anlægget på Nordvang i ansøgt drift. Kilde: Ansøgningsmateriale

Produktionsarealet er beregnet som det totale areal fratrukket arealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig og afsætte gødning (foderbord, drikkekar, nakkebomsareal, mm).

Da der ikke har været husdyr i staldene på Nordvang de seneste 8 år, bliver de regnet som nye stalde i ansøgt drift, selvom der tidligere (for mere end 8 år siden) har været opstaldet kvæg og grise. I ansøgt drift ansøges også om at bruge bygning 7 og 8 til opstaldning af husdyr. Disse bygninger har hidtil været brugt som maskinlader.

Produktionsarealet er fundet ved konkret opmåling af bygningernes indvendige mål af ejer. Der er ikke fratrukket eventuelle fremtidige fodergange, drikkekar, nakkebomme, eller andre arealer fra produktionsarealet.

Beregnet staldstørrelse og produktionsareal kan ses i tabel 4 (ansøgt drift). I 8 års drift og nudrift er produktionsarealet = 0, da bygning 1-8 ikke har været brugt til opstaldning af husdyr i de seneste 8 år.

Tabel 3. Staldtyper, dyrehold, miljøteknologi og produktionsareal i ansøgt drift.

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel, %
Bygning 1 Kostald	Sengestald med fast gulv, skraber og ajlebræn	Alle kvæg (flex-gruppe)	-	417	352	91
Bygning 2 Høns	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	-	103	72	70
Bygning 3 Sostald	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	-	187	160	86
Bygning 4 Slagtesvinestald	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	-	160	126	79
Bygning 5 Klimastald	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	-	177	144	81
Bygning 6 Roehus	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	-	177	161	91
Bygning 7 Ny maskinlænge	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	-	248	239	96
Bygning 8 gl. maskinlænge	Dybstrøelse	Alle kvæg (flex-gruppe)	-	269	262	97
I alt				1738	1516	87

Ventilation

Staldene vil i ansøgt drift have naturlig ventilation.

Rengøring og desinficering af stalde

Staldene vaskes efter behov. I de åbne stalde med naturlig ventilation søges staldmiljøet optimeret ved at holde indeklimaet og overfladerne tørt, hvilket hæmmer bakterievækst. Derfor vaskes staldene kun efter behov, f.eks. hvis inventar er blevet meget beskidt, eller der har været sygdomsudbrud.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger på tilfredsstillende vis har redegjort for produktionsarealet, og at produktionsareal samt dyretype angivet for eksisterende stalde er i overensstemmelse med lovlig nudrift.

Der gøres opmærksom på, at på arealer, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foretages effektiv rengøring efter endt ophold. Dette gælder på Nordvang drivgange mv. Rengøring skal foretages senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet (hvis dyrene dagligt har adgang på arealet, skal rengøring dog ske senest efter 4 timer).

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktionsareal, staldtype og dyretype. Produktion, opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Beskrivelse

På Nordvang er der en eksisterende gyllebeholder med en samlet kapacitet på 1108 m³. Gyllebeholderen har ikke fast overdækning men holdes dækket med naturligt flydelag. Der føres løbende kontrol (og logbog) med flydelaget i henhold til lovgivningen. Beholderen er tilmeldt beholderkontrol. Der føres journal over spredning af gødning på markerne i form af mark- og gødningsplan.

Table 4. Data om gødningsopbevaring til rådighed på Nordvang

Lager	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Overdækning
Eksisterende gyllebeholder	1108	284	-
Møddingsplads	500	250	-
I alt	Gylle 1108 m³ Møddingsplads 500 m³		

Gyllebeholderen på Nordvang giver i ansøgt drift og ved krav om 9 måneders opbevaringskapacitet mulighed for en årlig produktion af 1108 m³ / 9 x 12 mdr. = 1477 m³ gylle. Overskrider den årlige produktion af gylle denne mængde, vil gylle bliver overført til lejede/lånte gylletanke og/eller via gylleaftale til biogasanlæg eller andre landmænd.

Der er ikke etableret fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere og opretholde et effektivt flydelag.

Ansøger kontrollerer jævnligt, at der er et tæt og stabilt flydelag på gyllen, så det sikres, at der altid er minimal fordampning af ammoniak. Efter omrøring og udkørsel kontrolleres det, at der senest 7 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag.

Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på, at flydelaget lever op til kravene.

Gyllebeholderen tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse. Derudover tilmeldes beholderen de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at beholderen mindst hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på tæring eller begyndende utætheder.

Dybstrøelsen fra dybstrøelsesarealerne køres direkte ud, opbevares på møddingspladsen, og/eller i markstakke efter behov. Den faste gødning fra dybstrøelsesarealerne skal henlægge knap ½ år i dybstrøelsesmåtten for at blive regnet som dybstrøelse. Muges der hyppigere ud, skal møget opbevares på møddingspladsen, hvor evt. saftafløb kan opfanges, og ledes til gyllebeholder.

Markstakke skal opfylde gældende regler mht. afstandskrav både ift. nabobeboelser, veje, vandløb og dræn m.m. samt beskyttede naturområder. Markstakkenes placering ændres fra år til år, og der går mindst 5 år mellem samme placering. Markstakkerne overdækkes, med mindre der er tale om midlertidige oplag før udbringning (højst 1 uge).

Gødningsproduktionen opgøres årligt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskabet. Hvis den maksimale gødningsmængde overskrides i forhold til opbevaringskapacitet, vil gødningen blive afsat til anden side fx til biogasanlæg og gylleaftaler.

Gyllebeholder skal have beholderkontrol inden ibrugtagning.

Kommunens vurdering

Det er regionskommunens vurdering, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for opbevaringskapaciteten på Nordvang og sikret, at der kan opbevares op til 9 måneders gødningsproduktion på bedriften.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. opbevaring af husdyrgødning.

5 RESSOURCEFORBRUG

I dette afsnit beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand og energi m.m. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

5.1 Foder og foderopbevaring

Beskrivelse

Fodertyper/-forbrug

Dyrene på Nordvang skal fodres med wrapballer (græsensilage) og enten korn eller en kraftfoderblanding.

Wrapballer hentes på Hintzegård en vognfuld ad gangen, og placeres langs den nye maskinhal (bygning 7). Korn haves på lager i plansiloer i kornladen/maskinhuset, og eventuelt kraftfoder vil blive bestilt hjem i storesække og ligeledes blive placeret i kornladen/maskinhuset.

Wrapballer og korn håndteres med minilæsser, traktor og trillebør.

Forbruget af foder vil være proportionalt med besætningens størrelse.

Halm hentes løbende på Hintzegård.

BAT

Med den nye husdyrbruglov indførtes stipladsmodellen. I stipladsmodellen inddrages den nyeste faglige viden om ammoniakfordampning (emission) fra gødningsoverfladerne, da ammoniakemissionen i højere grad afhænger af produktionsarealets størrelse end af det årligt producerede antal dyr. Dermed er ammoniakemissionen fra en stald relativt konstant uanset produktivitetsudsving. Stipladsmodellen anvendes både i forhold til fast og flydende gødning, og også lugtemissionerne fastsættes med udgangspunkt i overfladearealerne. Der indgår tillige en model for emissioner fra gødningslagre baseret på beholderens overfladeareal.

Emissionsfaktorer, der tidligere blev beregnet med udgangspunkt i antallet af dyr og dyrenes vægt eller ydelse, bliver i stipladsmodellen i stedet for fastsat som en emission pr. m² produktionsareal pr. år for forskellige staldtyper, dyretyper og evt. miljøteknologi samt for overfladeareal og gødningstype for opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Dermed er den fodringmæssige styring allerede indarbejdet i husdyrbrugloven, hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at foderhåndtering som beskrevet ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. foder og foderopbevaring.

5.2 Vand

Beskrivelse

Nordvang bliver forsynet med vand fra egen brønd.

Der bruges kun i mindre omfang, og ved behov, vand til vask af maskiner.

Der er vaskeplads på Nordvang på den gamle møddingsplads, som er støbt og hvorfra der er afløb til gyllebeholder

Staldene vaskes ikke systematisk, men kun ved behov.

Vandbesparende foranstaltninger er p.t. koncentreret om vedligehold og opsyn med vandkar, vandførende ledninger, vandhaner m.v. Vandkar og vandkopper tilses dagligt for en afsløring af evt. revner i vandrør eller dryppende vandtrug. En del af vandforbruget, fx til kviernes drikkevandsforbrug, er givet, og en besparelse vil komme i modstrid med dyrevelfærden.

Der regnes med, at forbruget af drikkevand til besætningen både i nudrift og i fremtidig drift ligger inden for standardforbruget for køer og opdræt af stor race.

Vandbesparende foranstaltninger (BAT):

Produktionens vandforbrug går primært til dyrenes drikkevand og her vil en besparelse være i modstrid med dyrevelfærden.

Vandbesparende foranstaltninger opsummeret:

- Vandkar og vandkopper tilses dagligt, og drikkevandsinstallationerne rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til god effektiv vandudnyttelse. Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne vandanvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. vandforbrug på ejendommen.

5.3 Energi

Beskrivelse

Forbrug af el, diesel og fyringsolie forventes at ligge inden for "normalområdet". Ventilation og foderfremstilling udgør de væsentligste energiposter på de fleste landbrugsbedrifter.

Da der ikke er mekanisk ventilation, men naturlig ventilation i alle staldafsnit, forbruges der ikke el til ventilation på Nordvang. Der fremstilles ikke foder på Nordvang med mixervogn eller lignende, og derfor bruges der ikke energi til foderfremstilling. De bruges lidt energi til at transportere foderet til Nordvang.

El

På Nordvang bruges el primært til belysning. Der forbruges ikke el til ventilation som f.eks. i en svinestald, da staldene er naturligt ventilerede.

Elforbruget i ansøgt drift forventes at stige lidt efterhånden som der kommer dyr i bygningerne. Da det planlægges kun at opstalde opdræt på Nordvang, er behovet for belysning lille, idet der kun tændes lys, når dyrene skal håndteres, eller når der fodres.

Energibesparende foranstaltninger

På Nordvang forbruges el primært til belysning, og valse af korn. Ved høst kan der i nogle år være behov for at tørre kornet ved at blæse i det.

Der udskiftes til LED-lys efterhånden som de gamle elpærer skal udskiftes.

Diesel- og fyringsolie

Diesel anvendes til markarbejde og transport af foder og dyr til- og fra Nordvang.

Der forefindes en overjordisk tank til dieselolie på 2300 liter, som er etableret i 2011. Tanken er placeret indendørs på støbt underlag i maskinladen.

Der anvendes ikke fyringsolie i driften. Stuehuset opvarmes af halmfyr.

Energibesparende foranstaltninger (BAT):

Energibesparende foranstaltninger:

- Staldene er naturligt ventilerede, og der er derfor ikke energiforbrug til ventilation
- Der bruges kun indendørs belysning i få timer dagligt, og primært i vinterhalvåret.
- Der skiftes til LED, når gamle elpærer skal udskiftes
- Udendørs belysning benyttes kun til orientering, og hvis der i vinterhalvåret er til- og frakørsel efter mørkets frembrud.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til effektiv energiudnyttelse.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne energianvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. energi.

5.4 Diverse hjælpestoffer

Beskrivelse

Handelsgødning

Nordvang drives konventionelt, og markerne gødes med husdyr- og handelsgødning. Der gødes efter normerne. Handelsgødningen opbevares i maskinhus på Nordvang.

Pesticider

Der vil ikke blive opbevaret pesticider på Nordvang, da al sprøjtning og indkøb af sprøjtemidler foretages af maskinstation.

Medicin

Al opstart af behandlinger på dyrene foretages af dyrlægen, hvorfor der ikke vil stå medicin på Nordvang fast. I enkelte tilfælde kan der blive udleveret medicin til genbehandling af kalve, og dette vil blive opbevaret på kontoret i den private bolig.

Kommunens vurdering

For at beskytte jord og grundvand stiller Bornholms Regionskommune vilkår om opbevaring af olieprodukter. Ud fra den beskrevne håndtering og det beskudne forbrug af de nævnte hjælpestoffer vurderer kommunen, at der ved overholdelse af vilkåret og de generelle regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. oplag af olieprodukter.

6 RESTSTOFFER

I dette kapitel beskrives og vurderes de forventede reststoffer fra produktionen i form af spildevand og affald.

6.1 Spildevand - herunder restvand og tagvand

Beskrivelse

Der vil ikke være behov for opsamling af restvand og ensilagesaft på Nordvang. Wrapballerne på Nordvang forventes at have over 30% tørstof, og der vil derfor ikke være saftafløb fra dem. Derudover vil der ikke være udendørs opbevaring af ensilage eller andet foder. Skulle der mod forventning være risiko for saftafløb, kan wrapballerne opbevares på støbt møddingsplads, hvor der er afløb til gyllebeholder.

Bortledning af restvand

Vandspild og vaskevand fra vask af stalden med fast drænet gulv ledes til gyllebeholder. I stalde med dybstrøelse vil vandspildet blive opsøget i dybstrøelsen, og blive kørt til udspredning, når der muges ud. Regnvand på møddingsplads bliver ledt til gyllebeholder.

Der er ikke toilet og bad i staldbygningerne.

Vask af markredskaber mv. kan foretages på møddingspladsen på Nordvang. Behovet forventes at være meget lille.

Tagvand:

På en del af bygningerne er der opsat tagrender. Det fremgår af beredskabskort hvor der er tagrender. Bedriftens nye ejere har ikke fået overleveret tidligere ejers drænkort, da de er bortkommet.

Ansøger formoder, at der er omfangsdræn omkring Kornlade/Maskinhus (hvor der ikke opstaldes dyr), men er ikke bekendt med hvor drænet løber hen.

Der er ikke tagrender på de øvrige bygninger.

Kommunens vurdering

Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne spildevandshåndtering ikke vil medføre væsentlig miljøpåvirkning.

Bornholms Regionskommune bemærker, at hvis der foretages ændringer i afløbsforholdene for tag- og overfladevand, skal der indhentes accept fra spildevandsmyndigheden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til emissioner fra spildevand.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af spildevand.

6.2 Affald

Beskrivelse

Døde dyr

Den maksimale dødelighed vurderes til ca. 3 %, svarende til ca. 5 stk døde kvier og kalve, når bygningerne er fyldt op i ansøgt drift.

Døde dyr (EAK kode 02 01 02) bortskaffes løbende til Daka Bio-industries.

Afhentningsstedet for døde dyr er placeret ved gylletank (se beredskabskort). Stedet er i god afstand til offentlig vej. De døde dyr placeres på et hævet underlag, f.eks. gamle spalter, så der er ventileres under dyrene, og overdækkes ved behov.

Fast affald

Der benyttes en storsæk til forbrændingseget affald (ISAG-kode 19.00) i form af emballage fra mineraler, tilskudsfoder, wrapplastik, bånd fra halmballer, mv. Sækken placeres i maskinlade (bygning 7 eller 8), indtil det køres på en af BOFA's genbrugsstationer.

Småt jern- og metalaffald (EAK-kode 02 01 10) opbevares i en tønde i maskinlade (bygning 7 eller 8), og afleveres på BOFA's genbrugsstationer. Større stykker jernaffald bliver midlertidigt opbevaret på nordsiden af bygning 7 indtil det køres til produkthandler.

Andet affald (glas, pvc, pap etc.) (ISAG-koder 51.00, 50.00 m.fl.) fra produktionen samles i bygning 7 eller 8, sorteres og afleveres til en af BOFAs genbrugspladser.

Når/hvis bygning 7 og 8 i fremtiden kommer til at huse kvæg, vil affaldet stedet blive samlet i kornlade/maskinhus.

Kemikalier og Pesticider

Der er ikke kemikalier på Nordvang, som skal bortskaffes særskilt. Der vil ikke blive opbevaret pesticider, pesticidrester eller pesticidemballage på Nordvang, da al sprøjtning og indkøb af sprøjtemidler foretages af maskinstation.

Olie og kemikalieaffald

Der er ikke spildolie på Nordvang, da olieskift udføres af værksted.

Eventuelle medicinrester opbevares i kontoret i stuehuset på Nordvang, og tages retur af dyrlæge (Dyrlægegården i Rønne) eller afleveres på apotek.

Indtil aflevering opbevares kanyler i lukket beholder. Brugte sprøjter og tom emballage opbevares og afleveres som etiketten/dyrlæge foreskriver.

Oplag af olie og kemikalier

Der forefindes en overjordisk tank til dieselolie på Nordvang. Tanken er på 2300 l og placeret i bygning 8 GI. maskinlade.

Kommunens vurdering

Det forudsættes, at alle typer affald på ejendommen håndteres efter de til enhver tid gældende regler samt, at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med det kommunale affaldsregulativ for erhvervsaffald. I regulativet står bestemmelser om opbevaring og bortskaffelse af diverse typer af affald, herunder olieaffald, medicinrester og kanyler.

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr skal følge reglerne i bekendtgørelsen om opbevaring af døde produktionsdyr.

Dokumentation for bortskaffelse af affald kan foreligge i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand.

Bornholms Regionskommune vurderer, at overholdes vilkårene vedr. affald, vil affaldshåndteringen på Nordvang ikke medføre gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og -bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at bygningernes omgivelser skal holdes fri for affald og om bortskaffelse og dokumentation for aflevering.

7 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette afsnit beskrives og vurderes de mulige gener for husdyrbrugets omgivelser ved forekomst af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

7.1 Lugt

Beskrivelse

Lugtemission stammer fra staldene samt fra husdyrgødningssystemerne inklusiv opbevaringsanlægget. Desuden forekommer lugtemission ved udbringning af husdyrgødningen. Der kan skelnes mellem vedvarende og periodiske lugtkilder. De vedvarende lugtkilder stammer fra dyrene i staldene samt fra anlæg til håndtering og opbevaring af fast husdyrgødning og gylle. De periodiske stammer primært fra udspredding af husdyrgødning.

Vedvarende lugtkilder

For de vedvarende lugtkilder beregnes en lugtgeneafstand. Uden for denne lugtgeneafstand må lugtgenerne fra husdyrholdet anses som værende ubetydelige. Lugtgeneafstandene er beregnet ved hjælp af både den nye lugtvejledning (ny lugtvejledning for husdyrbrug) og FMK-modellen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj, 2002), og beregningen baseres på følgende elementer:

- Emissionsfaktorer for forskellige dyregrupper
- En spredningsmodel
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed
- Regler for hvordan øvrige forhold kan påvirke geneafstanden.

I beregningerne af lugtgeneafstanden er der taget udgangspunkt i, at alle dyr er på stald. Det elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) foretager lugtemissions- og lugtgeneberegninger både efter den nye lugtvejledning og FMK-modellen. Det resultat, systemet viser ved endt beregning, er resultatet efter den beregningsmodel, der giver den længste geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg.

I ansøgningskemaet er der foretaget beregninger, der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem Nordvang og omkringboende er overholdt – se nedenstående.

Tabel 8. Resultat af lugtberegning for ansøgt drift fra husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 236461)

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Egeskovvej 4	0	FMK	76,7	76,7	177,9	Ja
 Skovvej 1	0	FMK	76,7	76,7	533,2	Ja
 Skovvej 2	0	FMK	76,7	76,7	441,5	Ja
 Skovvej 6	0	FMK	76,7	76,7	224,3	Ja
 Stavsdalvej 54	0	NY	160	144	2273,1	Ja
 Aarsballe By 34	0	NY	160	144	2897,9	Ja
 Aarsballe By 6	0	NY	160	144	3760,1	Ja
 Gudhjem	0	FMK	242,5	242,5	4702,4	Ja
 Klemensker	0	FMK	242,5	242,5	6264,3	Ja
 Sommerhuszone v Ekkodalen	0	FMK	242,5	242,5	6836,3	Ja
 Sommerhuszone v Melsted	0	FMK	242,5	242,5	5389,4	Ja
 Østermarie	0	FMK	242,5	242,5	6676,6	Ja

Nærmeste enkeltbolig, som er ejendom uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger, er Egeskovvej 4, som ligger ca. 178 m sydøst for nærmeste stald på Nordvang. Afstanden fra lugtcentrum til boligen skal ifølge beregningen være minimum 76,7 m. Den beregnede afstand fra lugtcentrum til Egeskovvej 4 er ca. 178 m.

Nærmeste område, der kan betegnes som samlet bebyggelse, er Østerlars, som ligger ca. 2,2 km mod sydøst. Geneafstanden er ca. 144 m til Østerlars, og dermed overholdt.

Aarsballe er også en samlet bebyggelse, og ligger ca. 2,8 km sydvest for Nordvang. Der er en korrigeret geneafstand på 144 m fra Nordvang til Aarsballe, og afstandskravet er overholdt.

Der er et sommerhusområde ved Ekkodalen, ca. 6,8 km mod syd. Afstanden fra lugtcentrum til nærmeste (kommende) bolig i sommerhusområdet skal være minimum 243 m.

Nærmeste sommerhusområde er ca. 5,4 km mod nord ved Melsted. Afstanden fra lugtcentrum til nærmeste bolig i sommerhusområdet skal være minimum 243 m.

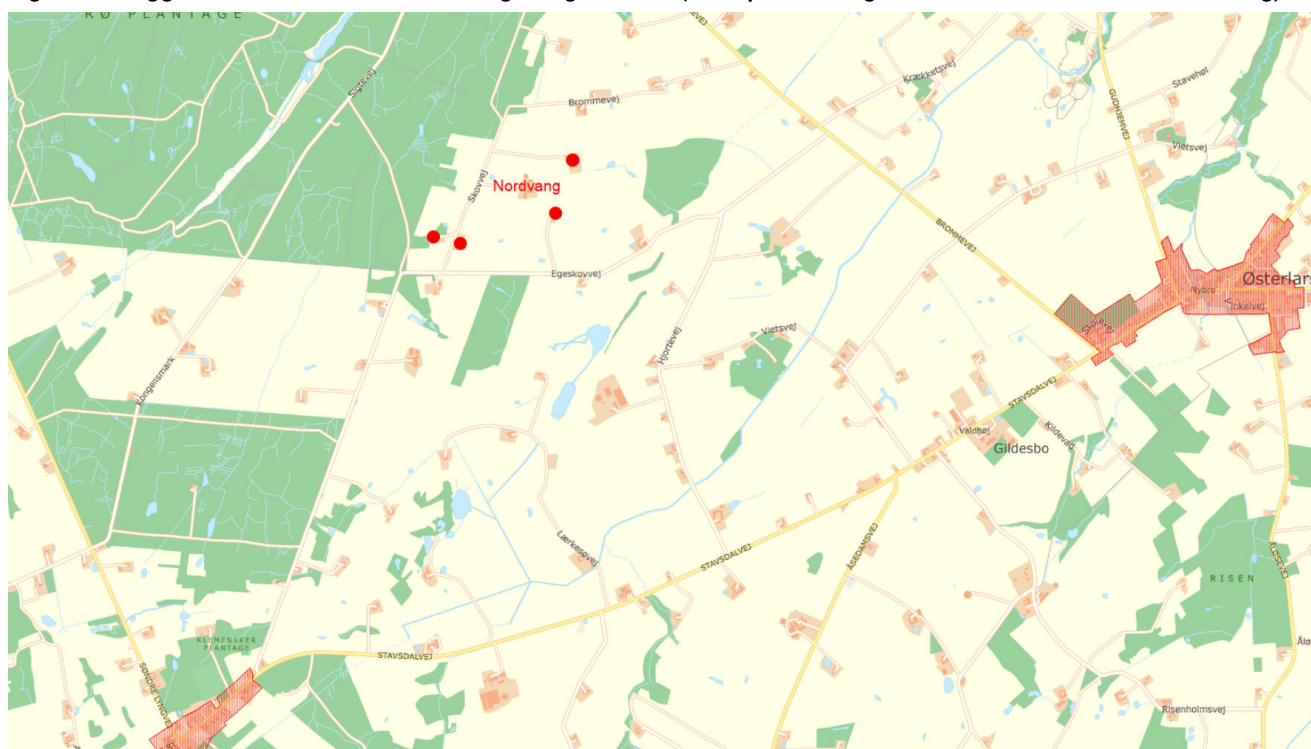
Nærmeste byzone er Gudhjem ca. 4,7 km nord for ejendommen. Afstanden fra lugtcentrum til byzonegrænsen skal være minimum 243 m.

Der ligger ingen andre staldanlæg med 75 DE eller mere henholdsvis 300 m eller 100 m fra nærmeste samlede beboelse/sommerhusområde/byzone eller nærmeste nabobeboelse.

Lugtberegningen i ansøgningsystemet husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenekriteriet for anlægget på Nordvang er overholdt i både byzone, sommerhusområde, samlet bebyggelse og nabobeboelse.

Beliggenheden af de omtalte boliger og områder kan ses i Figur 6.

Figur 6. Beliggenheden af nabobeboelser og boligområder (røde prikker angiver nærmeste naboer til Nordvang)

Periodiske lugtkilder

Der kan forekomme lugtgener fra udbringning af gylle og dybstrøelse fra produktionen. Gyllen udbringes i planternes vækstsæson, hovedsagligt i perioden fra februar til ultimo maj samt i august og september måned. Udbringningen forventes at tage 3-4 dage fordelt over året. En del af husdyrgødningen nedfældes eller nedbringes i jorden kort efter udspredding (til vårafgrøder og majs), hvilket minimerer lugtgenerne.

Kommunens vurderinger

Geneafstanden måles fra et vægtet lugtcentrum på husdyrbruget (typisk centrum af staldanlægget) og til nærmeste punkt hos naboen eller på zonegrænsen.

Som det fremgår af tabel 7 overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgenæafstande i forhold til de angivne områdetyper. Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Kommunen vurderer dog, at hvis der skulle opstå væsentlige lugtgener hos naboer, som ikke kunne forudses på baggrund af lugtgenekriterierne, skal der være mulighed for at løse problemet, og der er stillet vilkår herom.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om at holde god staldhygiejne i tilfælde af væsentlige lugtgener.

7.2 Støj og rystelser

Beskrivelse

Støjkilder og driftsperioder

Vedvarende støjkilder

Staldene har naturlig ventilation, og der er derfor ikke støj fra ventilation fra stalde.

Periodiske støjkilder

Støj vil kunne forekomme ved blanding af foder, ved valsning af korn, ved pumpning af gylle samt ved transport til og fra ejendommen.

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med transport af foder til og fra Nordvang, og valsning af korn.

Gyllepumpe er placeret i stor afstand til naboer. Den forventes derfor ikke at give støjgener uden for ejendommen

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af gylle og ved markdriften. Og i perioden ved høst forekommer ligeledes maskinstøj i forbindelse med transport af korn til ejendommen.

Gyllen udbringes hovedsagelig i planternes vækstsæson i perioden fra februar til ultimo maj samt i august og september måned.

Markarbejde foregår i vækstsæsonen fra februar til november.

Korn køres ind i perioden juli til september. Alt markarbejdet er afhængigt af vejrforhold, herunder specielt regn.

Der forekommer en del andre transporter i forbindelse med at der opstaldes dyr i staldene. F.eks. dyrlægebesøg, inseminør, foderleverandør, transport af kvier til og fra Nordvang,mv. Men antallet af "andre transporter" forventes at være lille.

Driftsperiode for støjkilder (se også foregående afsnit)

Foder- og dyretransport vil ske i dagtimerne.

Valsning af korn vil ske i dagtimerne.

Tiltag mod støjkilder

Transporter til og fra Nordvang vil for en stor dels vedkommende foregå inden for normal arbejdstid, og forventes ikke at være til gene for gårdens beboere, naboer eller forbipasserende.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Nordvang overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Støjkilkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende og forbi-passerende. Der vil dog kunne forekomme støj fra transport. Trafikken til og fra Nordvang går ad Skovvej, og forekommer primært inden for normal arbejdstid.

Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå væsentlige støjgener, når de stillede vilkår overholdes.

Produktionen forventes ikke at give anledning til rystelser, som kan være til gene for omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støjgrænser og eventuel måling af støjniveauet. Der er ikke stillet vilkår vedr. rystelser.

7.3 Støv

Beskrivelse

Støvemission – eksterne gener

Støv kan forekomme i forbindelse med strøning med halm, ved færdsel på grusveje i forbindelse med mark- og høstarbejde, og transport af dyr, m.v.

Støv kan opstå på Nordvangs privatvej ifm. kørsel af halm og foder, og transport af dyr og gylle til og fra Nordvang, især hvis vejret er meget tørt. Da privatvejen ikke er en fælles privatvej, og der derfor ikke er nabobeboelser langs privatvejen, vurderes det, at evt. støv fra kørsel på Nordvangs privatvej kun i minimal grad kan genere naboer og forbi-passerende på landvejen.

Pga. afstand til nærmeste nabo og offentlig vej, vurderes støv ikke at være til væsentlig gene for naboer og forbi-passerende.

Støvemission – interne gener

På Nordvang er de interne støvgener minimale. Staldene er naturligt ventilerede, og staldluften forventes ikke giver støvgener for ejer og personale.

Halm til strøelse kan støve, men vil ikke give gener udenfor bedriften. Støvgener fra halm forebygges ved at bruge tørt og vejbjergtet halm, som opbevares, så støv og skimmelsvampe undgås.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlig støvudvikling i forbindelse med produktionen. Egentlig risiko for støvgener i forbindelse med produktionen vurderes kun at forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt, at støv kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling.

Der stilles dog et vilkår om støvgener, så alle aktiviteter på ejendommen herunder transport kan planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støvgener.

7.4 Lys

Beskrivelse

Udendørs lys:

På maskinhusets nordlige gavl, og på bygning 4's nordlige gavl er der spotlys, som tændes manuelt (tænd/sluk kontakt), når der er behov i forbindelse med arbejdskørsel efter mørkets frembrud.

Ved indkørsel til indre gårdsplads (ved stuehus) er der udendørs orienteringslys, som især bruges ved privatkørsel i de mørke vintermåneder. Orienteringslysene tændes af sensor, og slukker automatisk efter 10 minutter.

Placering af udendørs belysning kan ses på beredskabskort.

Nordvang ligger med ca. 190 m's afstand til nærmeste offentlige vej (Skovvej). Der er ca. 140 m fra stalde til nærmeste nabo mod sydøst. Der er kun få naboer nord, vest og syd for Nordvang.

Nordvang ligger ikke højt i terrænet, og lys fra stalde og udendørs belysning forventes ikke at være til gene for naboer eller forbipasserende på Skovvej. Der vil ikke være permanent natlys i staldene på Nordvang – lyset vil kun blive tændt om natten, hvis f.eks. et sygt dyr skal tilses.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i og omkring staldene ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden. For at sikre, at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende lysgener.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lys.

7.5 Fluer og skadedyr

Beskrivelse

På en kvægejendom kan især mus og rotter i vinterhalvåret, og fluer i sommerhalvåret give problemer.

Kommunen står for rottebekæmpelse på Nordvang, og holder løbende øje med rotteaktivitet. Kvier og de største tyre vil være på græs om sommeren, og dette vil mindske mængden af fluer betydeligt. Derudover vil der være hyppig udmugning om sommeren. Vi forventer ikke der bliver brug for anden fluebekæmpelse. Hvis forebyggende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, vil fluer og fluelarver blive bekæmpet kemisk.

Ejendommen får med jævne mellemrum besøg af regionskommunens rottefænger, som sørger for, at der bliver foretaget de nødvendige tiltag for at holde rotter væk. Det vil sige, at der bliver lagt gift i rottekasser omkring bygninger i det omfang, det er nødvendigt.

De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til statens skadedyrsbekæmpelse følges.

På bedriften opbevares dokumentation for skadedyrsbekæmpelse.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer og rotter m.m. vil blive forebygget og eventuelt bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene i denne tilladelse, burde der ikke opstå væsentlige fluegener eller problemer med rotter. For at sikre at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende skadedyrsbekæmpelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. fluebekæmpelse og rottesikring.

7.6 Transport

Beskrivelse

Intern transport

Ved kommende drift af Nordvang vil der være intern transport af foder fra maskinlade, og halm og dyr til stal-dene.

Desuden vil der være intern transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning til de omkringliggende marker.

Ekstern transport

Den eksterne transport består af levering af foder, diesel og dyr til ejendommen, samt afhentning af dyr til de-struktion mm. Den beskrevne transport vil primært foregå inden for normal arbejdstid, men i høstperioder kan der evt. forekomme hjemkørsel af korn, og halm om aftenen.

Hovedadgangsvejen til Nordvang er fra Skovvej. Skovvej er en mindre offentlig vej, som ikke er hovedfærse-ls-åre, og Nordvang passeres af forholdsvis få bilister.

Opgørelse af transporter før og efter ibrugtagning af stalde på Nordvang kan ses i Tabel 9.

Tabel 9. Oversigt over forventede transporter med tunge køretøjer til og fra Nordvang i nudrift og ansøgt drift.

Tallene bygger på bedste skøn

Antal transporter pr år	Nudrift	Ansøgt drift
Dyr til ejendommen	0	2 x pr måned, se også bemærkning 1
Dyr fra ejendommen	0	1 x pr måned
Døde dyr	0	5 x årligt
Indkøbt foder og korn	0	4 x årligt
Halm	0	Løbende – et par baller ad gangen
Dieselolie	0	4 x årligt
Handelsgødning	0	1 x årligt
Gylle	0	2 x årligt (forår og efterår)
Dybstrøelse	0	1 x årligt
Bornholms Bioenergi (biogasanlæg)	12 x årligt	12 x årligt
Diverse (dyrlæge, inseminør, mv)	0	Ca. 4 x årligt

Bemærkninger til tabel:

Dyr til og fra ejendommen:

Tyrekalve vil løbende blive transporteret fra Hintzegård til Nordvang med f.eks. hestetrailer. Kvier vil om vint-eren blive transporteret fra Hintzegård til Nordvang i alt 3-4 gange (om sommeren afgræsser kvierne på Hintze-gård).

Dyr vil blive kørt til og fra Nordvang mellem kl. 06 og 22.

Døde dyr:

Der afhentes døde dyr efter behov - normalt mellem kl. 6 og 12.

Foder til ejendommen:

Der bliver kørt foder til ejendommen jævnt fordelt over året. I forbindelse med kornhøst er der en øget transportaktivitet.

Dieselolie:

Der køres ca. 4 gange årligt.

Handelsgødning og kemikalier:

Handelsgødning transporteres til Nordvang ca. 1 årligt. Vil blive kørt til ejendommen i en mængde som er beregnet til brug på ejendommen. Der opbevares ikke pesticider på Nordvang.

Husdyrgødning:

Dybstrøelse spredes med møgspreader fra stald eller møddingsplads. Hvert læs er på ca. 15-20 tons.

I vinterhalvåret modtager Nordvang biogasgylle ca. hver 14. dag, i alt ca. 12 x årligt.

Egen kvæggylle og biogasgylle udbringes fra Nordvang til de omkringliggende marker.

Transport af husdyrgødning foretages så vidt muligt inden for normal arbejdstid, men der vil ved behov (i højsæsonen) blive kørt på alle tider af døgnet for at forkorte udbringningsperioden til et minimum. Udbringning af gylle og fast husdyrgødning udføres af maskinstation. Gyllevognen kan tage ca. 25 tons pr læs.

Transport af husdyrgødning i gyllevogn fra gylletank til omkringliggende marker foregår uden om tættere bebygget område. Når biogasgyllen skal fragtes fra biogasanlægget i Åkirkeby til Nordvang, sker det gennem Almindingen via Bolsterbjergvej, Egeskovvej og Skovvej. Transport af biogasgylle planlægges og udføres af biogasanlægget, og ansøger har ikke indflydelse på det.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til husdyrbruget til og fra Nordvang, som sker ad egen privatvej og primært inden for normal arbejdstid, kan ske uden at give anledning til gener for omkringboende. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Der er ikke stillet vilkår i forhold til transport.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. transport.

8 AMMONIAKTAB OG NATURPÅVIRKNING

I dette afsnit beskrives ammoniakemissionen fra husdyrbruget og opfyldelsen af BAT-krav, og det vurderes, i hvor høj grad ammoniakemissionen påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

8.1 Ammoniakemission og BAT-krav

Beskrivelse

I ansøgningskemaet er der foretaget beregninger af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre i nudrift/8-årsdrift og ansøgt drift. For hvert staldafsnit er ammoniakemissionen beregnet ved at gange størrelsen af produktionsarealet med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem. Tilsvarende beregnes emissionen fra gylleopbevaring ved at gange det ansøgte overfladeareal for gyllebeholdere med en emissionsfaktor for typen af gødning.

I de stalde, hvor der er ansøgt om flexproduktion af kvæg, beregnes ammoniakemissionen med en emissionsfaktor for den dyretype og det staldsystem med højest ammoniakudledning.

Tabel 10. Opgørelse af ammoniakemissionen fra kvægproduktionen på Nordvang for nudrift, 8 årsdrift og ansøgt drift

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	1448,4	203,6	1659,2	+ 1545,6 (nudrift) + 1545,6 (8-års drift)
Nudrift	0	113,6	113,6	-
8-års drift	0	113,6	113,6	-

BAT-krav

Husdyrbrug med en emission på over 750 kg NH₃-N pr. år skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den maksimale emission ved anvendelse af BAT beregnes for hvert staldafsnit for sig ud fra de enkelte produktionsarealers størrelse i m² og emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystemtype. Der sondres mellem nye (og renoverede) stalde, hvor kravet beregnes ud fra ét sæt emissionsfaktorer, og eksisterende stalde, hvor kravet beregnes ud fra et andet sæt faktorer eller ud fra vilkår i tidligere godkendelser om eksisterende teknologi.

I ansøgningskemaet for Nordvang er BAT-kravet for staldene beregnet ud fra, at de er nye staldafsnit, hvor BAT-krav ikke er fastsat i tidligere afgørelse.

Ved flexproduktion fastlægges BAT-kravet ud fra den dyretype og det staldsystem med højest ammoniakudledning.

Der er ikke et selvstændigt BAT-krav for gødningsopbevaringsanlæg. I beregningen af BAT-kravet for husdyrbruget indgår opbevaringsanlæg således med en emission svarende til den beregnede reelle emission.

Samlet BAT-krav inkl. krav til gødningslagre er opgjort i tabel 11.

Table 11. BAT-krav for ansøgt drift

Staldafsnit	Dyretype Staldsystem/gødningstype	Forudsætning	Produktionsareal (m ²)	BAT-krav/m ² (kg NH ₃ -N)	BAT-krav (kg NH ₃ -N)
Bygning 1 Kostald	Alle kvæg (flexgruppe) Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	Nyt staldafsnit	352	0,89	313,3
Bygning 2 Høns	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	Nyt staldafsnit	72	0,84	60,5
Bygning 3 Sostald	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	Nyt staldafsnit	160	0,84	134,4
Bygning 4 Slag- tesvinestald	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	Nyt staldafsnit	126	0,84	52,9
Bygning 5 Klimastald	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	Nyt staldafsnit	144	0,84	331,2
Bygning 6 Roehus	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	Nyt staldafsnit	161	0,84	135,2
Bygning 7 Ny maskinlæn- ge	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	Nyt staldafsnit	239	0,84	200,8
Bygning 8 Gl. maskinlæn- ge	Alle kvæg (flexgruppe) Dybstrøelse	Nyt staldafsnit	262	0,84	220,1
I alt			1516		1448,4
Eksisterende gyllebeholder 4000 m³	Flydende gødning	Eksisterende gødningsop- bevaringsanlæg	284		113,6
Møddingsplads		Nyt opbevaringsanlæg	250		90,0
I alt					203,6
SUM i alt					1652,0

BAT-krav beregnet til 1.652 kg NH₃-N pr. år, mens den beregnede faktiske emission på 1652 kg NH₃-N pr. år. Gulvtypen i kostalden, hvorfra hovedparten af ammoniakemissionen foregår, er fast drænet gulv med skraber og ajlerille. Gulvet er at regne som BAT. I de øvrige stalde er der dybstrøelse, hvilket tilgodeser dyrenes velfærd, når de er unge, drægtige, eller skal aflastes af andre grunde.

Kommunens vurdering

Idet der er tale om et husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år, skal emissionen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

BAT-krav for de eksisterende stalde er ikke fastsat i tidligere godkendelser.

Den ansøgte produktion medfører en emission, som ikke overstiger det beregnede BAT-krav, og derfor overholder det ansøgte husdyrbrug det vejledende BAT-niveau.

Vilkår

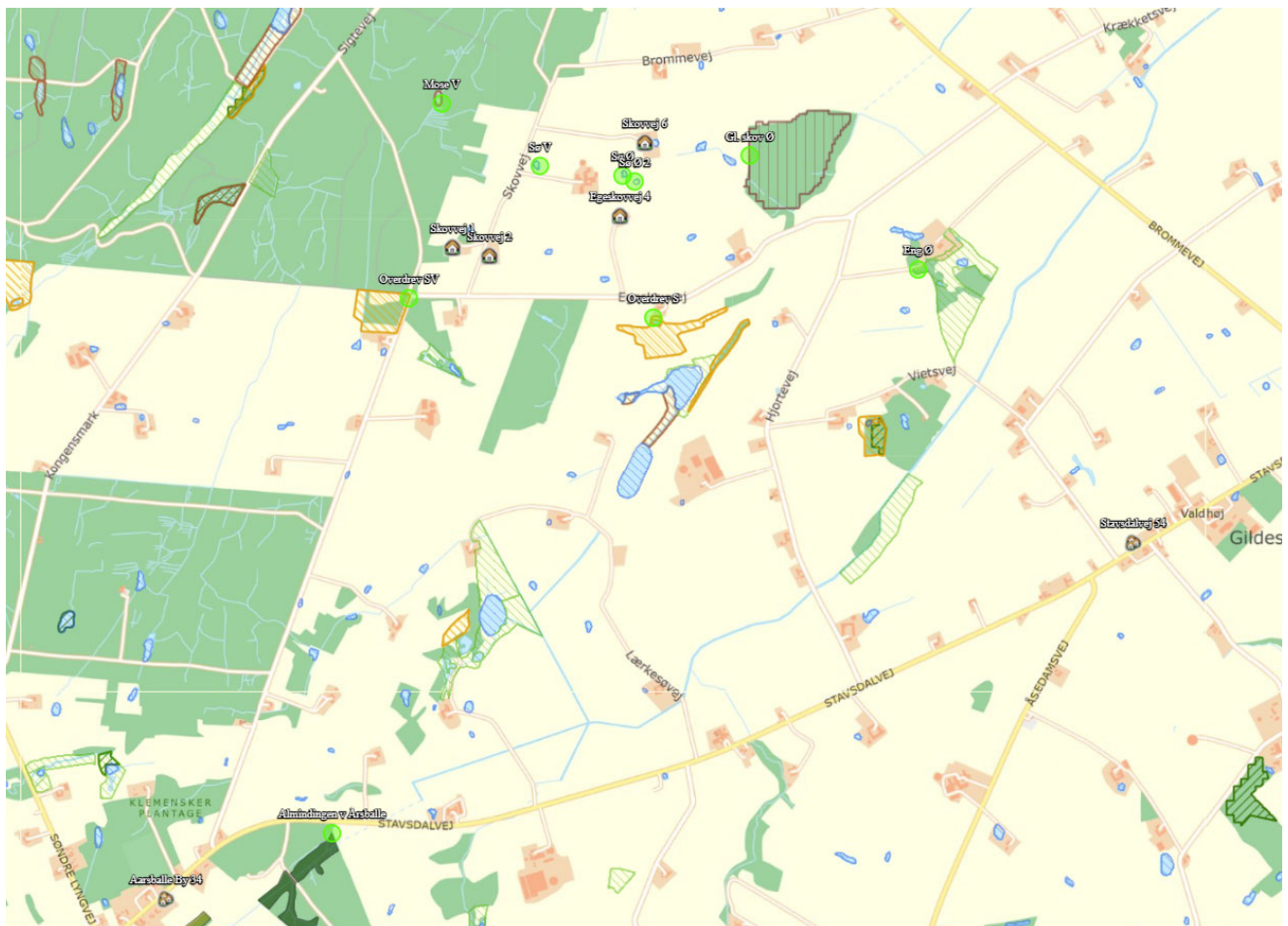
På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår omkring, hvorledes de forskellige staldafsnit skal indrettes i forhold til gulvtyper, hvilket fremgår af vilkår 2.3.6 pkt. 11.

8.2 Ammoniakdeposition til naturområder

Beskrivelse

Ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion på Nordvang bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket med nedfald af ammoniak. I ansøgningssystemet er der foretaget beregning af denne ammoniakdeposition til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove samt beskyttede søer i området. Beliggenheden af beregningsspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet i Figur 7.

Figur 7. Beregningsspunkter (grønne prikker) for ammoniak i området omkring Nordvang. Fra husdyrgodkendelse.dk ansøgningsskema nr 236461

Resultatet af beregningen af ammoniakdeposition i de angivne punkter i ansøgt drift kan ses i tabel 12. Tabellen viser de beregnede værdier for den totale ammoniakdeposition fra husdyrbrugets stalde og lagre, og for merdepositionen, der er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte produktion forårsager i forhold til henholdsvis nudrift og driften 8 år før ansøgningstidspunktet (8-års-driften).

Tabel 12. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Nordvang.

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur "Almindingen v Årsballe"	Natura 2000-område N186 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne	0,0	0,0	0,0
Kategori 1-natur "Almindingen II"	Natura 2000-område N186 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne	0,0	0,0	0,0
Kategori 1-natur "Melsted"	Natura 2000-område N213 Randkløve Skår	0,0	0,0	0,0
Kategori 1-natur "Døndalen"	Natura 2000-område N210 Spællinge Ådal, Døndal og Helligdomsklipperne	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur "Overdrev NØ"	Overdrev NØ for Nordvang	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur "Overdrev NØ II"	Overdrev NØ for Nordvang	0,0	0,0	0,0
Kategori 3-natur	Gl. skov NV for Nordvang	0,1	0,1	0,1
	Gl. Skov Ø for Nordvang	0,5	0,5	0,5
	Overdrev N for Nordvang	0,1	0,1	0,1
	Overdrev SV for Nordvang	0,1	0,1	0,1
	Mose N for Nordvang	0,1	0,1	0,1
	Mose V for Nordvang	0,2	0,2	0,2
	Overdrev S for Nordvang	0,2	0,1	0,1
	Eng Ø for Nordvang	0,1	0,1	0,1
Anden natur	Sø V for Nordvang	1,5	1,4	1,4
	Sø Ø for Nordvang	6,0	5,8	5,8
	Sø Ø II for Nordvang	3,4	3,3	3,3

Kommunens vurdering

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition. Kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er gengivet i boksen nedenfor.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2007 (8-års driften).

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

**0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.*

Kategori 1-natur

Der er ca. 2,3 km fra Nordvangs staldanlæg til nærmeste kategori 1 habitatnatur i Natura-2000 område N186 "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne" syd for Nordvang.

Depositionen fra Nordvang til området er beregnet til 0,0 kg N/ha/år i totaldeposition. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak er derfor overholdt.

Kategori 2-natur

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 2-naturareal er et overdrev ca. 1,3 km nordøst for Nordvangs bygninger, hvortil der beregnes en totaldeposition fra Nordvang på 0,0 kg N/ha/år. Idet produktionen på Nordvang således påvirker kategori 2-naturarealer med en totaldeposition under 1 kg N/ha/år, er det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 2-natur derfor overholdt.

Kategori 3-natur

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3-overdrev, som ikke er kategori 2-natur, er et overdrev syd for Egeskovvej, som er beliggende ca. 480 m syd for bygningerne. Disse påvirkes af en merdeposition på 0,1 kg N pr ha pr år.

Nærmeste kategori 3-mose er en mose i Rø Plantage beliggende ca. 520 m vest for bygningerne. De arealer påvirkes med en merdeposition fra på 0,2 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3-skov ligger øst for Nordvang, ca. 520 m øst for bygningerne. Den beregnede merdeposition til nærmeste punkt på denne skov er 0,5 kg N/ha/år.

Merdepositioner på mindre end 1 kg N/ha/år vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning af naturområdet, mens kommunen ved merdepositioner på over 1 kg N/ha/år skal foretage en konkret vurdering.

Ingen kategori 3-naturområder påvirkes med en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år fra produktionen på Nordvang, og der skal derfor ikke foretages yderligere vurdering eller stilles vilkår.

Anden natur

Søer regnes ikke som kategori 3-natur, men som anden beskyttet natur. Bornholms Regionskommune skal forholde sig til, at naturtypen er beskyttet mod tilstandsændringer gennem naturbeskyttelseslovens § 3, og i forhold til søer som potentielt levested for Bilag IV-arter (se mere om det i næste afsnit).

Der er beregnet ammoniakdeposition til de nærmeste søer til staldanlægget. Nærmeste søer er placeret ca. 80 meter øst for Nordvang og ca. 130 m vest for ejendommen. Søen mod øst påvirkes i ansøgt drift med en merdeposition fra produktionen på Nordvang på 5,8 kg N/ha/år og en totaldeposition på 6,0 kg N/ha/år. Søen mod vest påvirkes i ansøgt drift med en merdeposition fra produktionen på Nordvang på 1,4 kg N/ha/år og en totaldeposition på 1,5 kg N/ha/år.

Der er ikke fastsat generelle tålegrænser for søer. I habitatdirektivet er søer inddelt i fem typer. Af disse er de fire næringsfattige søtyper med fastsatte tålegrænser på 5-10 kg N/ha/år, og den femte er næringsrige søer og vandhuller, som der ikke er fastsat tålegrænser for (naturtype 3150)². Naturtypen næringsrige søer og vandhuller omfatter de fleste danske småsøer og vandhuller. Mange søer og vandhuller er eutrofierede som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition, hvorfor der ikke er fastsat tålegrænser for ammoniakdeposition³. De fleste søer er endvidere begrænsede af fosfor og ikke af kvælstof.

Bornholms Regionskommunes har besigtiget søerne ved Nordvang den 5. oktober 2022.

Søen vest for Nordvang er temmelig tilgroet med bredbladet dunhammer, men har åbent vandspejl i midten. Søen kan ses på historiske kort (1930'erne og 1970'erne) og på luftfotos.

Søen øst for Nordvang er der ikke vand i på nuværende tidspunkt, men der kunne registreres en række plantearter, som typisk forekommer i eller i forbindelse med søer. Søen er ikke at finde på de historiske kort, men den kan ses med vandspejl på luftfotos fra 1992 og frem. Det vurderes derfor, at der er tale om en lavvandet sø, som kan udtørre i perioder.

Bornholms Regionskommune vurderer ud fra søens beliggenhed, udformning og vegetation, at der er tale om en sø af typen næringsrig sø, og at den i nogen grad er påvirket af overfladenær afstrømning med næringsstoffer fra arealerne omkring.

Ifølge praksis fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal baggrundsbelastningen med kvælstof beregnes på grid-niveau som et gennemsnit over de tre forudgående år for kommunens afgørelse. Baggrundsbelastningen i området som gennemsnit over årene 2018-2020, som er de tre sidste tilgængelige år, er beregnet til 10,8 kg N/ha/år⁴.

Der er beregnet en deposition til søen vest for Nordvang på 1,5 kg N/ha/år, hvoraf merdepositionen udgør 1,4 kg N/ha/år. Der er beregnet en deposition til søen øst for Nordvang på 6,0 kg N/ha/år, hvoraf merdepositionen udgør 5,8 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen i området som gennemsnit over årene 2018-2020 er beregnet til 10,8 kg N/ha/år. Det betyder, at søen vest for Nordvang påvirkes med en samlet deposition på 12,3 kg N/ha/år og søen øst for Nordvang med en samlet deposition på 16,8 kg N/ha/år.

Det følger af Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis i sager efter husdyrlovgivningen, at der i forhold til natur, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som udgangspunkt ikke vil være tale om en tilstandsæn-

² Opdatering af empirisk baserede tålegrænser – Notat fra DCE- Nationalt Center for Miljø og Energi, 2018 ([Opdatering af empirisk baserede tålegrænser \(au.dk\)](#))

³ Samme som ovenfor.

⁴ Data er tilgængelige på [Danmarks Arealinformation \(miljøportal.dk\)](#)

dring – og dermed en væsentlig virkning på miljøet – såfremt den samlede ammoniakpåvirkning af naturområdet efter godkendelse af det ansøgte ligger indenfor en konkret fastsat tålegrænse, indenfor det gældende tålegrænseinterval for den pågældende naturtype.

Søerne vurderes at være næringsrige og tilhører dermed typen af søer, som der ikke er fastsat tålegrænser for. Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at påvirkningen med atmosfærisk deposition af kvælstof hermed ikke kan vurderes i sig selv at kunne medføre en væsentlig tilstandsændring af søerne.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Nordvang er beliggende ca. 2,3 km fra nærmeste Natura-2000 område N186 "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne" syd for Nordvang. Som det ses af tabel 12 er ammoniakpåvirkningen på Natura 2000-området beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Beskyttelsen af arterne handler blandt andet om at sikre arterne mod at blive efterstræbt (jagt, indsamling, ødelæggelse af æg og yngel). Men medlemslandene skal også sikre, at arternes yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende, bl.a. gennem det nationale program for overvågning af vandmiljø og natur (NOVANA).

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold, at *"Kommunen skal derfor altid foretage en vurdering af, om der inden for 300 m fra punktkilden (inden for denne afstand kan en påvirkning henføres til punktkilden) ligger områder, som kan rumme bilag IV-arter (typisk vandhuller, moser eller solåbne græsarealer), og om der er registreret en forekomst af arten."*

Bornholms Regionskommune har gennemgået egne data samt registrerede data i de tilgængelige databaser Naturdata (Danmarks Miljøportal), Naturbasen samt Arter.dk. Der er registreringer af Bilag IV-arten løvfrø i de to søer beliggende tættest på Nordvang samt andre søer i området fra 1997, 1998 og 1999. Herudover er der ikke registreringer af Bilag IV-arter inden for 300 m af Nordvang.

Andre arter omfattet af bilag IV såsom flagermus kan dog have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlæg og udbringningsarealer, herunder søer og skove i området.

I ansøgningsystemet er der beregnet ammoniakdeposition til de potentielle levesteder for bilag IV-arter, dvs. søerne beliggende nærmere end 300 m fra Nordvang. Depositionen til søerne ved Nordvang er beskrevet i ovenstående afsnit 8.2. For søerne beliggende ved Nordvang er det som beskrevet i det foregående afsnit '8.2 – "anden natur"' Bornholms Regionskommunes vurdering, at merdepositionen med ammoniak ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning af søerne og deres naturtilstand. På baggrund heraf er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af søernes potentiale som muligt levested for Bilag IV-arter.

På ovenstående baggrund vurderer Bornholms Regionskommune samlet set, at den ansøgte udvidelse ikke medfører en væsentlig påvirkning af bilag IV-arter eller fører til ødelæggelse eller beskadigelse af yngle- og rasteområder for Bilag IV-arter.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

9 MULIGE DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

I dette afsnit beskrives mulige uheld, der kan føre til væsentlig forøget forurening af luft, jord, overflade- og grundvand samt skade på mennesker, dyr og planter i forhold til normal drift. Desuden beskrives foranstaltninger til begrænsning af risici.

Beskrivelse

De mulige risici på Nordvang centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med gylle, pesticider, rengøringsmidler, veterinærmedicin, olie/diesel eller ensilagesaft. Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder og ved omlastning til gyllevogn. Derudover kan der ske udslip ved lækage ved påkørsel eller ved tæring af beholderen. Fra markstakke med fast gødning er der risiko for forurening af overfladevand med møddingssaft. Der er risiko for punktforurening med olie, pesticider, rengøringsmidler og veterinærmedicin.

Mulige uheld er beskrevet mere udførligt nedenfor:

Mulige uheld med gylleudslip: Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder eller ved omlastning til gyllevogn. F.eks. hvis pumpen utilsigtet fortsætter/starter med at pumpe gylle ved overpumpning og ved påfyldning af gyllevogn. Forebygges med opsyn og tekniske løsninger med automatisk stop af pumpning.

Ved færdselsuheld med gyllevogn kan der opstå lækage. Ligeledes kan der opstå lækage fra gyllebeholder, hvis gyllebeholderen bliver påkørt.

Endelig er der risiko for gylleudslip, hvis beholderen tæres eller af anden grund ikke er tæt.

Mulige uheld med dieselolie: Lækage på tank og/eller punktforurening hvor påfyldning finder sted.

Mulige uheld med rengøringsmidler: Det forventes ikke, at der skal opstaldes malkende køer på Nordvang. Derfor vil der heller ikke være stærkt desinficerende rengøringsmidler på Nordvang, da disse typisk bruges til at rengøre malkeanlæg og mælketank.

Mulige uheld med ensilagesaft: Der opbevares kun wrapballer med mere end 30 % tørstof på Nordvang

Mulige uheld med veterinær medicin: Hvis den veterinære medicin håndteres lemfældigt, kan der ske et udslip til spildevand, gylle eller direkte til grund- eller overfladevand. Risikoen for punktforurening med veterinærmedicin er lille, fordi der er en begrænset mængde medicin på Nordvang. Forebyggelse sker ved at opbevare medicinen forsvarligt, og leverer evt. medicinrester til dyrlæge. Veterinærmedicin opbevares i kontoret i stuehuset å Nordvang.

Beskrivelse af risikominimering

Gylleudslip: forebygges ved opmærksomhed ved gyllepumpning, og ved udkørsel.

Forskrifter for 10 års beholderkontrol følges og eventuelle skader udbedres. Gyllebeholder tilses jævnligt i forbindelse med pumpning af gylle og kontrol af flydelag. Skulle der ske et udslip af gylle, er der lager af halm inden for kort afstand, og dette vil kunne bruges til at dæmme gyllen op. Der vil straks blive tilkaldt kloakservice til at suge gyllen op.

Gyllebeholder tilses dagligt.

Når gyllen køres ud, udvises agtpågivenhed i trafikken. Reflekser og lygter tjekkes og renholdes, så gyllevogn tydeligt kan ses, også efter mørkets frembrud.

Gyllebeholderen er placeret ved intern transportveje, hvor kørehastigheden er lav. Der vises agtpågivenhed ved kørsel på interne transportveje.

Ensilagesaft:

Markstakke: Hvis der bliver behov for at lave markstakke med ensilage, bliver disse placeret i god afstand til søer og vandløb. Endvidere bliver disse overdækket med plastik for at hindre regnvand i at skabe saftafløb.

Rengøringsmidler: Da der kun forventes opstaldet opdræt på Nordvang, bliver der ikke opbevaret stærke midler til rengøring af malkeanlæg og mælketank.

Veterinærmedicin: Medicin opbevares på kontor.

Olie: Olie håndteres kun, hvor der er støbt gulv.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Gylle: Ved lækage/overløb fra gylletank, etableres en barriere, så gyllen ikke løber mod beskyttede søer mod øst og vest. Hvis der er risiko for, at gylle løber mod åbne grøfter eller søer, kan der etableres barriere med f.eks. bigballer af halm.

Er der risiko for at gylleudslip kan løbe til dræn og drænbrønde, forsøges gyllen stoppet før den når til sø eller vandløb/grøft. Det kan f.eks. ske ved at "proppe" udløbet i drænbrønde.

Ved udslip/overløb, hvor der er en sandsynlighed for akut forurening, kontaktes alarmcentralen (112). Alarmcentralen kontakter relevante medarbejdere i Regionskommunen.

Når gyllen overpumpes fra fortank til gyllebeholder, overvåges overpumpningen, og alle, som arbejder i stalden, ved, hvor afbryder til pumpen er placeret. Gylletankene er underlagt lovpligtig kontrol. Desuden kontrolleres gyllebeholderne hyppigt visuelt, og der føres logbog.

Sker der tilsvining af vejene ved gyllekørsel, bliver der skiltet med glatføreskilt, og der bliver ryddet op senest ved arbejdets ophør samme dag

Hvis det værste uheld skulle ske, og der opstår lækage fra gyllevognen enten på landevej eller i marken, stoppes evt. gylleafløb mod grøft, dræn og vandløb med f.eks. halmbigballer. Der anmeldes det til Bornholms Politi (114) som tager kontakt til Bornholms Brandvæsens indsatsleder, som kontakter kommunens Miljøafdeling, og yderligere tiltag aftales.

Lugtgener fra gyllespredning minimeres ved at sprede under bedst mulige forhold (lille vindhastighed og høj luftfugtighed)

Medicin: Uheld med udslip af medicin forebygges ved ALTID at opbevare veterinærmedicin på kontoret i stuehuset på Nordvang; også medicin, som er i brug. Desuden følges dyrlægens instruktioner, og brugsanvisningen på pakningen.

Generelt gælder, at ved akut forurening af olie, gylle eller spildevand, tilkaldes alarmcentralen på 112. Alarmcentralen tilkalder en miljømedarbejder fra Bornholms Regionskommune.

I stalden og på marken medbringes en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved held.

Strømafbrydelse, generelt

Lovgivningen forlanger, at man kan redegøre for, hvordan dyrene beskyttes ved strømafbrydelse.

Det er vigtigt, at dyrene fortsat har adgang til foder og vand, og kan malkes.

Strømafrydelse, Nordvang

For Nordvang gælder:

Vand: Der vil være ikke være vand fra egen boring ved strømsvigt, da pumpen ikke fungerer uden strømtilførsel. Der vil blive hentet vand fra Hintzegård med vandvogn, hvis strømafrydelse er af længere varighed.

Foder: Der fodres manuelt og med traktor, som ikke er afhængig af strøm.

Malkning: Da der ikke opstales malkende køer på Nordvang, er der ikke behov for et nødstrømsanlæg til malkning ved strømsvigt.

Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af procedurer ved uheld. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året.

Opbevaring af fast husdyrgødning

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Opbevaring af gylle

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Håndtering af husdyrgødning

Der er pt 1 gylletank på Nordvang. Der udføres lovpligtig 10 års beholderkontrol, som senest er udført i 2008, og udføres igen i 2023 inden beholderen tages i brug igen. Der vil blive produceret dybstrøelse på Nordvang. Dybstrøelsen kan lagret på møddingspladsen, eller køres direkte ud. Alternativt kan dybstrøelsen opbevares i markstak, som overdækkes. Placering af markstakke med dybstrøelse flyttes i så fald hvert år, således at der mindst går 5 år imellem samme placering.

- Tanken tømmes ca. én gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 7 dage efter, at der er igen er gylle i tanken, er etableret flydelag
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på betydende utætheder
- Møddingspladsen er afgrænset af sidevægge (murede staldvægge) til alle sider undtagen på et mindre stykke mod nord, hvor "indkørslen" til møddingspladsen er. Møddingspladsen har fast bund og afløb til gyllebeholder.
- Fast gødning på møddingsplads holdes overdækket, undtagen hvis der er daglig tilførsel af fast gødning.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøger vil praktisere følgende på bedriften:

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer
- Udkørsel af husdyrgødning sker – så vidt muligt - på dage med lav fordampning/regn.

- Nedpløjning/harvning af dybstrøelse umiddelbart efter udspredding
- Udkørsel af fast og flydende husdyrgødning til afgrøder i god vækst og/eller afgrøder med en plante-højde, der reducerer fordampningen

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand, vurderer Bornholms Regionskommune at BAT er overholdt i forhold til udbringning af husdyrgødning.

1. august 2017 overtog Landbrugs- og Fiskeristyrelsen regulering og kontrollen med udbringningsarealerne og vil dermed være dækket af generelle regler. Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere.

Beredskabsplan

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder
- Handlingsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for mulige driftsforstyrrelser og uheld og foranstaltninger til begrænsning af risici.

Det vurderes i henhold til klagenævnspraksis, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for håndtering af bl.a. flydende husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at imødegå forurening ved et eventuelt udslip, og derfor er der ikke stillet yderligere vilkår til at forebygge uheld m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder
- Handlingsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Oplysninger om hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Vilkår

Der er stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som indeholder handleplaner for blandt andet, hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres. Beredskabsplanen ses i bilag 2.

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Beskrivelse

Egenkontrol

- Der føres logbog over flydelag i gyllebeholder
- Der udarbejdes den lovpligtige gødningsplan
- Forbrug af vand, energi og råvarer opgøres årligt.
- Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde.
- Gyllepumpning overvåges
- Der er 10 års kontrol på alle gyllebeholdere.
- Daglige rutinetjek.

Dokumentation

På ejers bopæl opbevares:

- o Sprøjtjournal.
- o Gødningsplan.
- o Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse.
- o Logbog for flydelag på gyllebeholder.

Desuden kan der i løbet af få dage fremskaffes:

- o Fakturaer på køb og salg af foder.
- o Oplysninger om sundhedsanmærkninger fra slagteri.

Husdyrbrugets ophør

Ved husdyrbrugets ophør tømmes stalde, foderlagre, gyllekanaler og -tanke. Der rengøres overalt, således at der ikke forefindes foder- og gødningsrester mv., der kan tiltrække skadedyr. Skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen opretholdes. Alle forurenende dele på anlægget fjernes. Der foretages en vedligeholdelse af bygningerne for at undgå forfald, eller bygningerne nedrives.

Ved fjernelse af bygningerne vil byggeaffaldet blive sorteret og kørt til henholdsvis forbrænding, genbrug eller deponi.

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at alle vilkår skal være kendt af de ansatte samt om dokumentation for produktionsarealets størrelse, korrekt bortskaffelse af affald mv.

11 SAMLET VURDERING

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøtilladelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed og de beskrevne ikke-væsentlige virkninger på det lokale miljø, vurderer Bornholms Regionskommune desuden, at det ansøgte ikke vil have grænseoverskridende virkninger.

12 BILAG

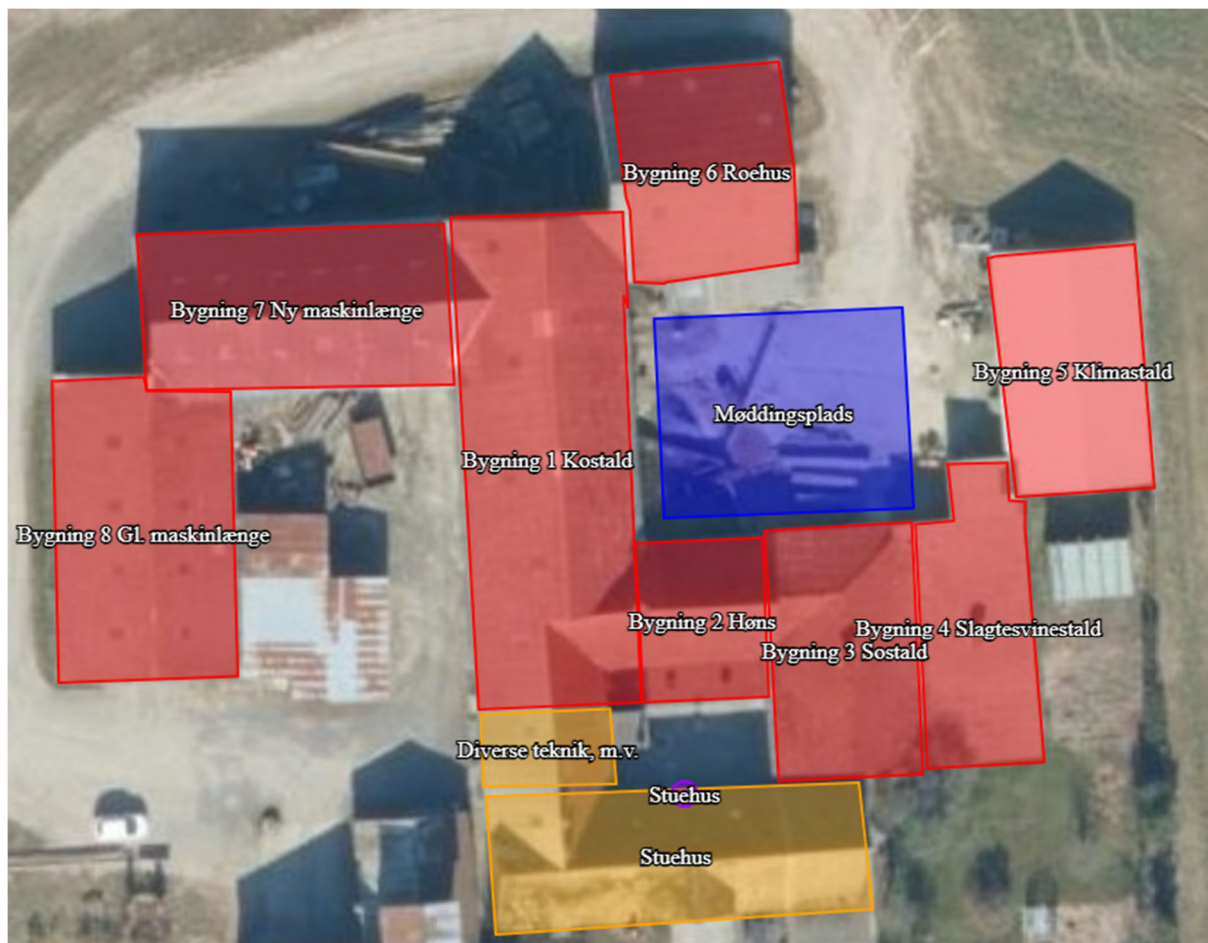
Bilagsoversigt:

1. Produktionsarealer ansøgt, nudrift og 8-årsdrift
2. Beredskabsplan

Bilag 1. Produktionsareal ansøgt drift

Nudrift udgør 0 m²

Ansøgt drift udgør 1.516m²

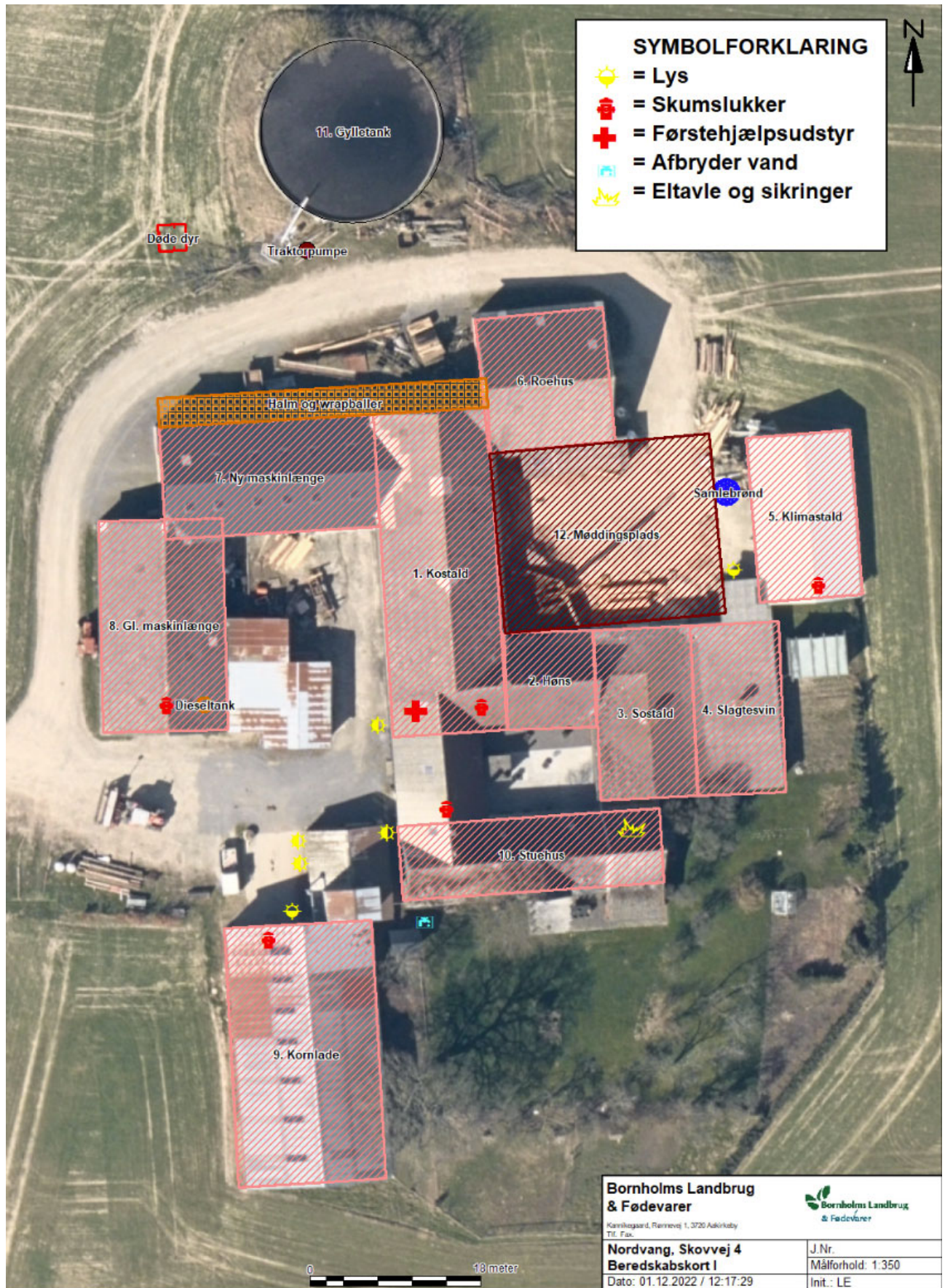
Bilag 2. Beredskabsplan for Nordvang

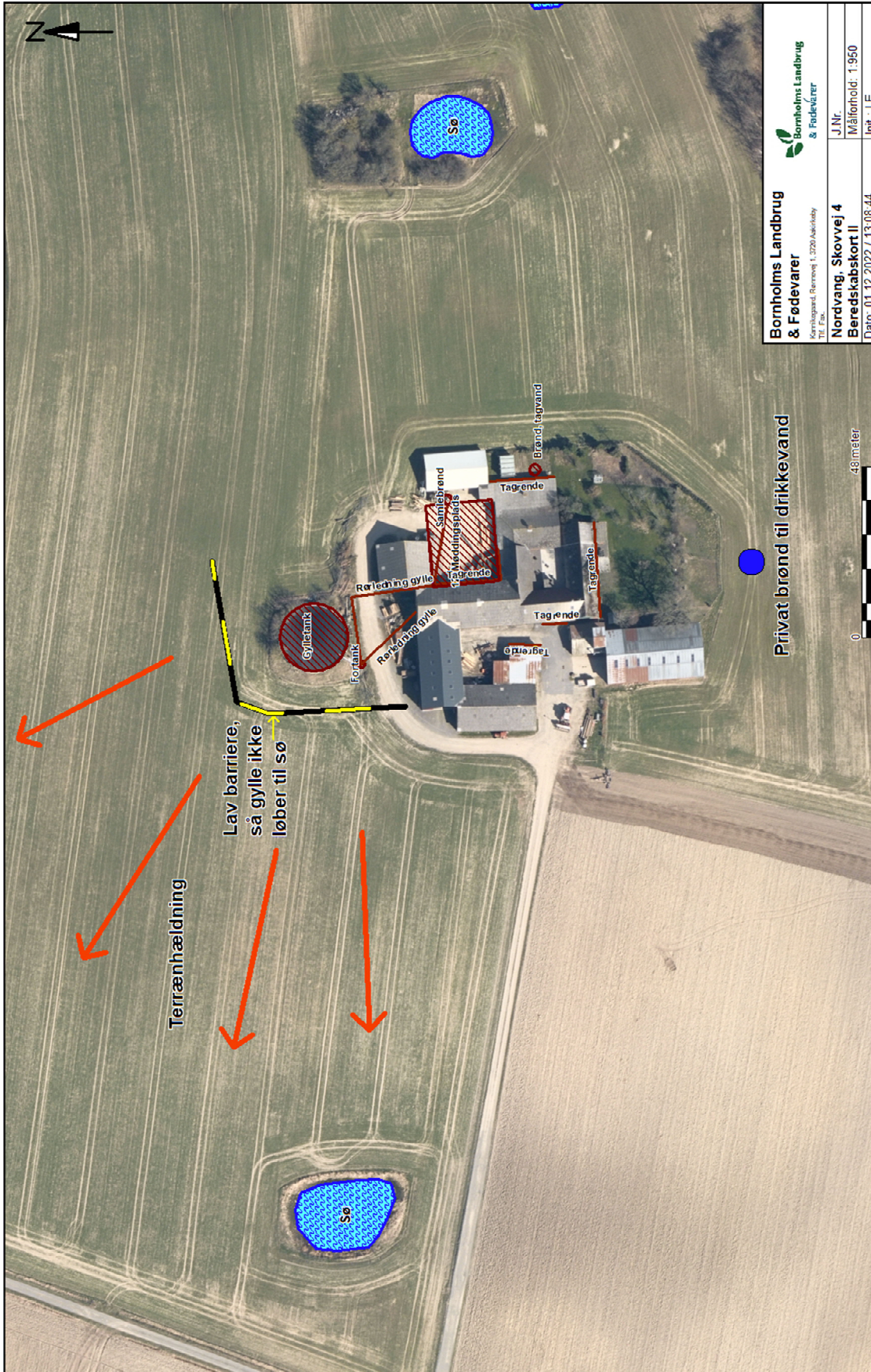
Beredskabsplan

Nordvang v/ Diana og Thorbjørn Boss, Skovvej 4, 3760 Gudhjem

Udarbejdet: december 2022 (skal revideres 1 gang årligt)

Telefonliste	Brand - instruks	Overløb af gylle - instruks	Kemikalie, oilesplid - instruks	Stophaner og hovedafbrydere	Strømsvigt - instruks	Personskade - instruks
Brandvæsen 112	RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og at det er en gårdbrand • Er der tilskadekomne - hvor mange? • Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget	Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud af vandløb eller drikkevandsboring	Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud • Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand	Vand Der er egen brønd, som ligger syd for stuehus og have. Der er udendørs hane på stuehusets sydvestlige langside, hvor der kan lukkes for vandet. Alternativt kan man trække stikket til vandpumpen.	Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper o.l. Gylle pumpes med traktorpumpe, og er ikke afhængig af strøm.	RING 112 – oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og personens tilstand • Adgangsveje
Lægevagt 1813	• Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget	• Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring	• Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand	Placering af privat brønd og hane for vand kan ses på beredskabskort.	Kontakt Thorbjørn 60490683	Yd almindelig førstehjælp.
Miljømyndighed Helle Thers 112 5692 2074	Kontakt Thorbjørn 60490683	Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.			
Bornholms Landbrug & Fødevarer 5690 7800	Start retnings- og slukningsarbejde, hvis forsvarligt: • Evakuer dyr • Flern olie, trykflasker, gødning og kemikalier	Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.	Kontakt Thorbjørn 60490683			
Foderstoffirma (kommer senere)	Der er ikke gasflasker på Nordvang.	Ved gylleudløb fra gyllebeholder, skal gylle stoppes, så den ikke løber mod sø mod vest.	Der er ikke pesticider eller stærke kemikalier på Nordvang.	Elektricitet El kan afbrydes på relæ, som findes på loftet i stuehusets nordøstlige ende – se beredskabskort.	Vand: Da vandet kommer fra privat boring, vil der ikke være vand ved strømsvigt. Ved længerevarende strømsvigt, hentes der vand i vandvogn på Hintzegård.	Kontakt lægevagten ved personskade .
Dyrægsegården 5691 1999	Der er/kan være kunstgødning i bygning 9 kornlåde.	Der er et lille halmilager udendørs ved bygning 7's nordlige langside.	Opsaml mindre spild med kattegrus eller lign.	Der er nye sikringer er ved el relæ på stuehusets loft.	Da der kun opstaldes opdræt på Nordvang, er behovet for drikkevand ikke akut som hvis der var opstaldet køer.	Kontakt Thorbjørn 60490683
El, VVS: El- og VVS-center Rønne/Nexø 56492001	Der bliver opsat i alt 5 skumslukkere – se beredskabskort for placering.	På ejendommen findes: • Halmbigballe og værpballer langs bygning 7's nordlige langside • Traktor med frontlæsser i bygning 7 eller bygning 8	Ved større spild: skrab jord med oilesplid af, og aflever det til destruktion på BOPA's genbrugsstation.	Kontakt Thorbjørn 60490683	Ring evt. til Bornholms Energi og Forsyning og forhør om varigheden af udfaldet. Tlf nr. 5693 0930.	Arbejdsulykker og personskade skal anmeldes til via EASY på www.easy.ask.dk .
Slamsuger: Eucato, døgnvagt tlf. 40 21 83 09	Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.	Modtag brandvæsen/myndighed og orienter om sted, omfang mv.	Både mindre og større oilesplid skal afleveres som farligt affald hos BOPA.		Foder: Der fodres manuelt og med traktor, som ikke er afhængig af strøm	
Gylleudbringning: Kragård 40175740	Modtag brandvæsenet og udlever kortmateriale.		Der er p.t. ikke afløb i bygning 8.		Der er ikke nødgenerator på Nordvang.	
Thorbjørn Boss 60490683	Oplys om: • Tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed • Hvor det brænder og omfang • Hvor der er adgangsveje		På ejendommen findes: • Halm i bigballe • Traktor med frontlæsser			
Diana Ahlstrøm Boss 21908813						

Bornholms Landbrug & Fødevarer <small>Bornholms Landbrug & Fødevarer</small> <small>Kornbølggen 1, 3720 Aakirkeby Tlf. Fax</small>	
J. Nr.	Nordvang, Skovvej 4
Måleforhold:	1:950
Dato:	01.12.2022 / 13:08:44
Int.:	LE

